

**Kulturhistorisk byggnadsinventering
av Stegesundsöarna**
Stegesund och Vikingsborg

Vaxholms stad
Stadsbyggnadsförvaltningen
Albin Uller, Byggnadsantikvarie
2010-02-23

Bakgrund

Byggnadsinventeringen av Stegesundsöarna är framtagen för att fungera som kulturmiljöunderlag vid den förestående planläggningen av öarna samt vid bygglovprövningar.

Omfattning och innehåll

Inventeringen omfattar alla fastigheter på de båda öarna. Då inventeringen genomfördes under vinterhalvåret har ingen bedömning av fastigheternas trädgårdar varit möjlig. I detta dokument benämns den sydöstra ön Stegesund och den nordvästra Vikingsborg. Dessa två namn är beteckningar som idag används av Vaxholms stad.

Inventeringen innefattar genomgång av hos Vaxholms stad tillgängligt arkivmaterial, såväl analogt som digitalt, litteratur avseende skärgårdens bebyggelse genom tiderna, i synnerhet sk sommarnöjen och dåtidens villabebyggelse samt Arkitekturmuseets fotoinventering från 1973 utförd av Ann Katrin Pihl Atmer.

En beskrivning av byggnaderna görs på de fastigheter som bedöms vara kulturhistoriskt viktiga. Alla fastigheter presenteras med fastighetsbeteckning, bakgrundsfakta samt en bild. Endast de uppgifter och händelser som bedöms vara intressanta på en fastighet redovisas. Karaktärsdragen som spaltas upp i punktform för varje fastighet konkretiserar/preciserar vad på en byggnad som inte får förvanskas om det kulturhistoriska värdet skall bibehållas.

Utifrån den samlade bedömningen av arkiv- och litteraturgenomgång samt byggnadens nuvarande utformning och skick har en indelning i tre nivåer för det kulturhistoriska värdet gjorts. De tre nivåerna är följande: *omistligt*, *värdefullt* och *intressant*. De fastigheter som inte bedöms ha något kulturhistoriskt värde presenteras endast med fastighetsbeteckning och bild.

Som utgångspunkt för de kulturhistoriska värderingarna, både på byggnadsnivå och för öarna i sin helhet, ligger värderingssystemet som Riksantikvarieämbetet har tagit fram och presenterar i boken "Kulturhistorisk värdering av bebyggelse".

Innehållsförteckning

Riksintresse för kulturmiljövården	4
Historik	6
Beskrivning	11
Kulturhistorisk värdering	12
Byggnadsbeskrivningar – Stegesund	13
Byggnadsbeskrivningar – Vikingsborg	73

Riksintresse för kulturmiljövården

I Sverige finns ungefär 1700 områden som är av riksintresse för kulturmiljövården. De är mycket varierande till såväl storlek som kulturhistoriskt innehåll. Stommen för detta urval togs fram av läns museerna under vintern 1969-70. Den utgjorde grunden för det breddade urval som gjordes 1987 vid tillkomsten av Naturresurslagen. Viktiga nytillskott i detta urval var bland annat exempel på industrialismens anläggningar och samhällen. I miljöbalkens fjärde kapitel namnges ett antal större områden, främst kust-, skärgårds- och fjällområden samt älvar, som har så stora natur- och kulturvärden att de i sin helhet är av riksintresse. Områdena i fråga får inte utsättas för exploatering som påtagligt skadar värdena.

Riksintresseområdena enligt miljöbalken har getts den klassningen därför att de inrymmer sådana speciella värden eller har så speciella förutsättningar att de bedömts vara betydelsefulla för landet i sin helhet. I ett område av riksintresse får områdets värde eller betydelse inte påtagligt skadas av annan tillståndspliktig verksamhet. Riksintresset väger alltid tyngre än ett eventuellt motstående lokalt allmänintresse och områden av riksintressen ska prioriteras i den fysiska planeringen. Riksintresse kan gälla för såväl områden som är skyddsvärda pga sina speciella natur- och kulturvärden som för områden som är av betydelse för ett speciellt nyttjande (kommunikationer, energiproduktion, energidistribution etc.). Områden kan även vara riksintressanta för totalförsvaret.

Stegesundsöarna omfattas av ett område som är utpekat som riksintresse för kulturmiljön. Värdet i kulturmiljön utgörs främst av sommarvillabebyggelse från förra sekelskiftet.

Riksintresset *Norra Boo - Vaxholm - Oxdjupet - Lindalssundet [AB 51, 58] (delen i Vaxholms kommun)*

Motivering:

A. *Farledsmiljö* utmed inloppet till Stockholm via Vaxholm, som speglar skärgårdens betydelse för huvudstadens sjöfart, livsmedelsförsörjning och rekreativliv, som speglar levnadsbetingelserna för innerskärgårdens befolkning alltsedan medeltiden och som speglar Stockholms utbyggnad mot öster. Här kan levnadsförhållanden för olika sociala skikt utläsas, liksom utvecklingen inom transportteknik och arkitektur. (*Skärgårdsmiljö, Rekreativmiljö, Sommarvillomiljö, Fritidshusområde*).

B. *Militär miljö* och *småstadsmiljö*, med försvarsanläggningar utmed farleden in mot Stockholm och staden Vaxholm, som visar Stockholms sjöförsvaret alltsedan 1500-talet, befästningskonstens utveckling sedan början av 1700-talet, samt hur servicesamhället och sedermera staden Vaxholm växte upp som en följd av Vaxholms kastell. (*Fästningsmiljö*).

Uttryck för riksintresset:

A. Kommunikationernas utveckling så som de framgår av äldre bryggor och hamnlägen, samhällen, bebyggelsegrupper, fyrar, sjökrogar och platser för handelsutbyte och service för sjöfararna. Ångbåtsepokens nya bryggor, och bebyggelse som växte fram i spåren av detta från och med mitten av 1800-talet.

Gårdar, jordbruksmarker och skogsbevuxna landskapspartier som speglar skärgårdsbefolkningens levnadsbetingelser och sammansatta ekonomi i äldre tid, baserad på jordbruk, fiske och sjöfart samt varuleveranser till Stockholm. Binärningar som båtbyggeri.

Uttryck för rekreativlivet. Sommarvillor från 1800-talets senare del och 1900-talets början, "grosshandlarvillor" med rik lövsågeridekor och villor som visar den fortsatta

arkitekturutvecklingen, byggda för en ny samhällsklass av välbärgade företagare och belägna vid vattenbrynet nedanför ett brant berg, högt uppe på bergskanten, på de små öarna i farleden eller på större öar som Tynningö och Skarpö. Pensionat och hotell samt uttryck för uthyrningsverksamheten av den äldre skärgårdsbebyggelsen till sommargäster, med åtföljande förändringar av bebyggelsen. Områden med fritidsbebyggelse av enklare slag från 1900-talet, för ett bredare lager av Stockholms befolkning.

B. Försvarsanläggningarna i och i närheten av Vaxholm, som utvecklats ur Gustav Vasas första skans 1548 och i sin nuvarande utformning huvudsakligen speglar befästningskonsten under 1800-talets andra hälft. Det gäller bl. a. Vaxholms kastell, Vaxö batteri och Rindö redutt. Vid den alternativa passagen i farleden Oxdjupet ligger Oskar Fredriksborgs fästning och, i Värmdö kommun, Fredriksborgs fästning från 1700-talet.

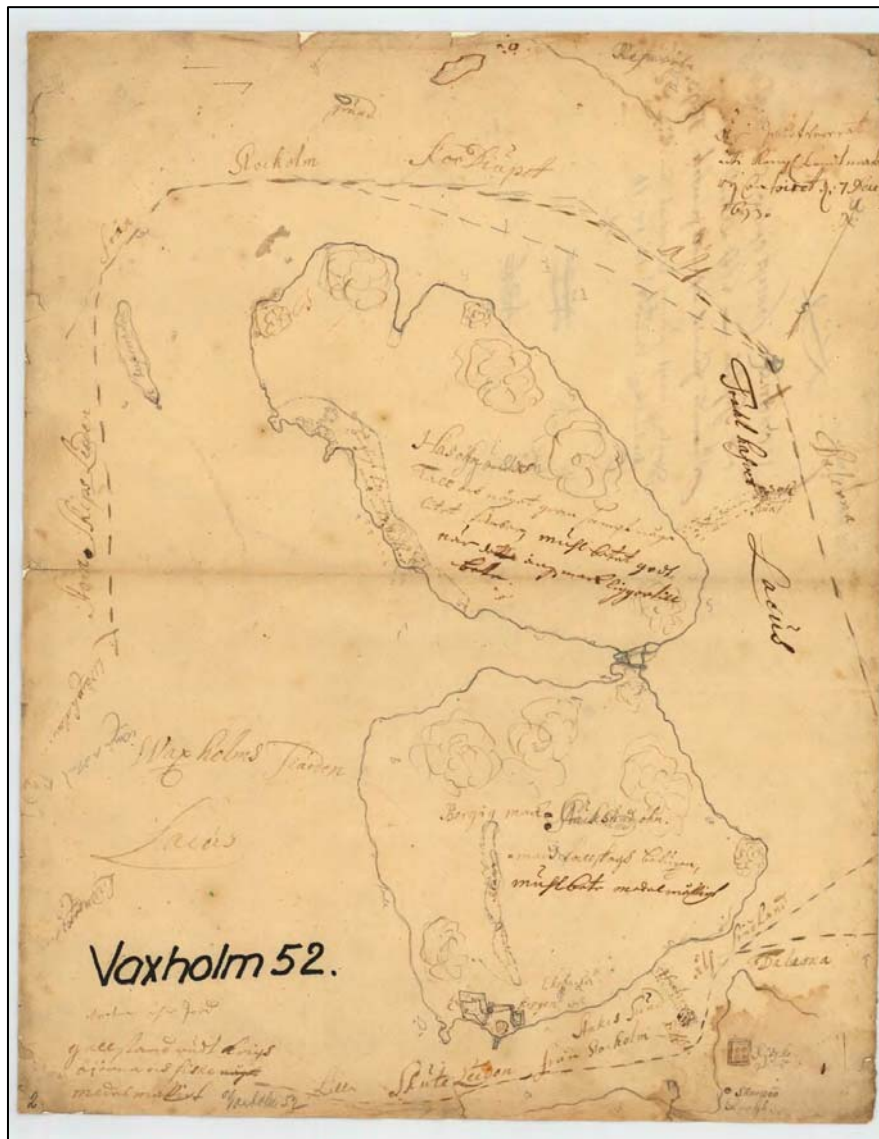
Vaxholms stad som uppstod som ett servicesamhälle till fästningen och centrum för handeln i skärgården, avsöndrades som egen församling omkring 1630 och fick stadsprivilegier som brukar dateras till 1652. Planmönstret med rätvinkligt rutnät och tät stadsbebyggelse i de centrala delarna närmast hamnen samt oregelbundet gatunät med friliggande, mer småskalig träbebyggelse för en fiskarbefolkning norr därom och villaområden i väster. Tullhuset från 1776. Bebyggelse som hör samman med rekreativlivets uppblomstring från och med 1800-talets senare del. (Miljön berör även Lidingö, Nacka och Värmdö kommuner.).

Historik

De tidigaste byggnaderna på Stegesundsöarna var små timrade fort som svenskarna hade byggt upp som skydd mot fiendens flottor som seglade mot Stockholm. Stegesundet har nästan alltid varit mer eller mindre avspärrat då det under lång tid var en av huvudfarlederna till Stockholm. Redan Gustav Vasa sänkte ner sten i sundet för att hindra fientliga fartyg att passera.

1558 uppgav Peder Brahe i Ryds socken att han upplät öarna Södra Vaxön, Norra Vaxön, Eriksön och Stegesundsön till kronan. Det betyder att Stegesund vid den här tiden är bebodd. Det är även möjligt att det vid den här tiden funnits hus på ön som tillhört kronan.

Stegesunds torp omnämns i jordeboken första gången 1686.

Arealavmätning, 1693

Geometrisk karta över Stegesund, okänt årtal

1702 skatteköpte kammarherre och Greve Herman Fleming Stegesund.

I 1720 års jordebok uppges H Capit Grönberg som torpare på Stegesund tillsammans med hustru och piga.

1764 övertog dottern Sara Margareta med make Christoffer Winberg Stegesund.

Sara Margareta Winberg pantsatte Stegesund i omgångar efter makens död. Sista gången 1776 till Petter Magnusson som också senare övertog Stegesund.

Landshövding Gustaf Gottfrid Reuterholm skrev 1777 i ett brev till sin hustru Gertrud Charlotta om sin seglats från Skeppsbron till Åbo då man pga dålig vind tvingats ligga still på Stegesundsöarna i fem dagar. Han berättar om den bebyggelse och verksamhet som fanns på öarna. I Vikingaviken i det nordvästra hörnet (på Hästholmen) fanns det en liten krog som kallas Lutan. Stäkesgården som ligger vid Stegesundet fungerade även den som krog och bonden som ägde de båda fick sin huvudsakliga inkomst från dessa.

1798 dog Petter Magnusson och svågern Per Burman blev tillsammans med sin hustru ägare.

1810 blir Stegesunds ägare Johan Wegelin vars hustru ärvt ön. De var dock inte skrivna på ön och brukare var Karl Magnusson med hustru.

1818 köpte inspektören Pehr Jacob Leczinsky ön.

1837 säljs ön till Johan Erik Österman.

1849 köpte Skutskeppare Anders Gustaf Österman och hans hustru Ulrika Carolina Ersdotter Stegesund. De uppförde den sk Herrgården (Stegesund 1:52) där de även bodde.

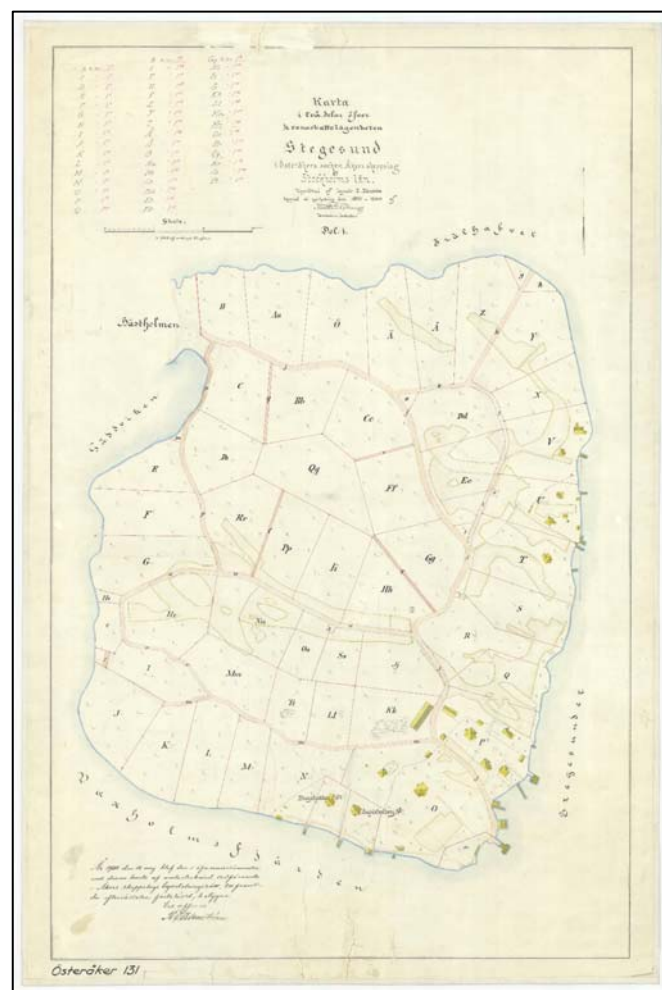
1880 fanns det utöver Herrgården totalt 8 st stugor på öarna. Även Östermans dotter med man bodde på ön, Christina Albertina och Jonas Andersson Lindqvist, och de skötte om jordbruket och försåg sommargästerna med mjölk och ägg.

1887 dog Anders Gustaf Österman och Herrgården renoverades, bla bytte man takbeläggning från tegel till plåt. De båda glasade verandorna tillkom och övervåningen inreddes.

1887 startade Emil Jansson varvsverksamhet på Stegesund då han köpte loss en bit mark av Österman. 1946 tog sonen Bror Jansson över då fadern dog. Varvet drivs sedan 1986 av Jan Erik Thulin. Varvet på Stegesund är ett av de äldsta varven i länet.

1888 övertog makarna Lindqvist Stegesund och man sålde då två lägenheter till grundläggare Anders Andersson, Stegesund 1:3 och 1:2.

1898 köpte direktör Henrik Tore Cedergren och grundläggare Anders Andersson hela Stegesund förutom lägenheterna Skogshyddan och Augustenberg. Då fanns det endast ett fåtal sommarnöjen på ön, varav ett nyttjades av Andersson själv, som låg mot Vaxholm och Stegesundet. De skapade på några år ett hundratal lägenheter till försäljning och anlade vägar på Stegesund och Hästholmen. I samband med detta ändrade man även namnet Hästholmen till det för sommarnöjen lämpligare namnet Vikingsborg. De tidigare hyresgästerna på ön måste nu köpa sina hus med tillhörande tomt om man vill fortsätta att bruka det, vilket de flesta också gjorde.

Ägostyckningskarta över Stegesund 1900

1899 blev den grävda och sprängda kanalen mellan Vikingsborg och Stegesund klar. Syftet med kanalen var bla att öka tillgängligheten och på det sättet underlätta försäljning av lägenheter på den norra sidan av öarna.

1901 köptes Herrgården av de tidigare hyresgästerna. Man byggde om farstukvisten efter ritningar av byggnadsingenjören Bergström. Balkongen på östra gaveln tillkom något år senare.

1902 byggde Specerihandlare Hjort ett hus på Stegesund och öppnade en speceriaffär i bottenvåningen. Stegesund 1:60

1903 bildas en nämnd som har till uppgift att sköta vägar, bryggor och brunnar. Mitt på öarna avsätts parkmark. Fortfarande sköts dessa av villaägarnas parkförening. Det byggdes även en gemensam ångbåtsbrygga vilket är speciellt då det tidigare var vanligt med en egen brygga till sitt sommarnöje för detta ändamål. En annan nyhet för Stegesund var att den som skulle bygga sig ett hus var tvungen att ha en godkänd ritning. Det var antingen säljarna/exploatorerna eller en byggnadsnämnd som stod för godkännandet.

På Vikingsborg är den första tomt som säljs nuvarande Stegesund 1:105. Alla de sex första tomterna som säljs på den delen av ön ligger norrut mot Trälhavet.

Tidigare jämförelser mellan villor på Stegsund – Vikingsborg och Skarpö

Ann Katrin Pihl Atmer skriver i sin avhandling ”Sommarnöjet i skärgården” från 1987 att de, efter sekelskiftet 1900, två exploaterade områdena Stegesund och Skarpö har en villabebyggelse med delvis högre kvalité när det gäller utformning jämfört med villorna från samma tid på östra Tynningö och Norra Lagnö. Mängden återfunna ritningar tyder på att man i större utsträckning har tagit hjälp av professionell rithjälp till skillnad från tidigare då man förlitade sig på den byggmästare som anlätades för uppdraget eller de förebilder som man hittade i de mönsterböcker som gavs ut. Även kravet på godkända ritningar torde ligga bakom detta faktum. De villor som byggdes var varierade och uppvisar stildrag från tidigare perioder. De typer som förekom var den klassiska rektangulära och cottagevillan likväl som tornvillor och de i fornordisk stil. Några av villorna uppvisar även drag av tidig klassicism. I nyexploaterade områden från sekelskiftet 1900 som Stegesund och Skarpö i den inre skärgården ändrar även trädgårdarna karaktär mot tidigare. Det blir betydligt vanligare med utpräglade skogstomter där husen omges av tall och gran till skillnad från den tidigare tuktade trädgården. Den ändrade inställningen till utformningen av trädgården gav nya möjligheter vid val av tomternas läge.

Källor

Sommarnöjet i Skärgården – Sommarbebyggelse i Stockholms inre skärgård 1860-1915, Ann Katrin Pihl Atmer, doktorsavhandling vid Stockholms universitet 1987, Allmänna Förlaget i distribution Centraltryckeriet AB

Sommarnöjen vid vattnet, Ann Katrin Pihl Atmer, Albert Bonniers Förlag AB 2001

Sommaröarna, Per Wästberg, Wahlström & Widstrand 1973

Från Stegesund till Hamngatan, Tore Johansson, Minimedia AB 1985, Stockholm

Hästön – Hästholmen, En krönika om den ö som sedan blev kallad Vikingsborg och som är del av lägenheten Stegesund, Birger Rothelius, 1990

Beskrivning

Innan exploateringen av Stegesund var det en enda sammanhängande ö där den sydöstra delen benämndes Stegesund och den nordvästra Hästholmen. I samband med exploateringen grävdes och sprängdes en kanal mellan de båda delarna och Hästholmen döptes om till det för sommarnöjen mer passande Vikingsborg. Stegesundsöarna ligger nordost om Vaxön i Vaxholms kommun. Öarna började exploateras vid förra sekelskiftet och de flesta av byggnaderna är uppförda under 1900-talets två första decennier. Det har aldrig förekommit någon biltrafik på ön då förbindelse för detta fattas. Det har lett till att det i huvudsak fortfarande är sommarboende på öarna och att många av byggnaderna är i ett förhållandevis oförändrat och ursprungligt skick. De flesta byggnaderna är placerade utefter vattnet på stora tomter som skjuter upp inåt land. Mitt på båda öarna finns det stora obebyggda fastigheter som ägs och sköts gemensamt genom parkföreningen och har så gjorts sedan 1903. Även vägarna ägs och sköts gemensamt sedan dess. Man anlade även tidigt en tennisbana som kontinuerligt rustas och används än idag. Mellan vissa tomter leder smala stigar upp till de gemensamma parkområdena.

När Stegesundsöarna exploaterades i början av 1900-talet hade de nya villasamhällena i Saltsjöbaden, Djursholm och Lidingö tagit över rollen som stilbildande för villabyggande till skillnad från det tidigare omvända förhållandet då sommarnöjena var ledande i att tolka de utländska influenserna. Detta märks tydligt på Stegesund, inte bara på byggnaderna, utan man kan även se det på den genomtänkta och till naturen anpassade ägostyckningen som tar hänsyn till de naturliga förutsättningarna för tomtstyckning och vägdragning, precis som i en villastad. På Stegesund förespråkades precis som i villasamhällena låga genomsiktliga staket mellan tomterna och ut mot vägarna. Detta är synligt och tydligt även idag även om variationen på stängslens utseende är större nu. Många fastigheter har även kvar sina stora dekorativa grindstolpar, oavsett vilken typ av staket som finns idag.

Kulturhistorisk värdering

Exploateringen av Stegesundsöarna måste betraktas som ett av Stockholms skärgårds mest lyckade projekt då de allra flesta tomterna var sålda och bebyggda redan under 1920-talet. Till skillnad från många andra exploateringar som skedde vid den här tiden eller tidigare var inte Stegesund någon stor lantegendom som i omgångar styckades upp till lägenheter utan en till sin helhet planerad anläggning av sommarnöjen för en välbärgad klass och uppvisar många likheter med samtida villastäder. Fastigheterna har här även kvar sina ursprungliga storlekar och senare avstyckningar är sällsynta. Detta bidrar i hög grad till upplevelsen av de båda öarna.

Både som en naturlig förlängning av den sommarnöjestradition som startade i början av 1800-talet och som en tydlig och tidstypisk exploatering i villastadsanda har Stegesundsöarna och dess bebyggelse ett stort **samhälls-** och **socialhistoriskt värde**. Detta gäller inte minst komplementbyggnaderna i form av exempelvis badhus som var en viktig del av det sociala livet på ett sommarnöje. Vid den här tiden lades även stor vikt vid att göra sommargästerna delaktiga i de gemensamma anläggningarna som de avsatta parkområdena, bryggorna och brunnarna.

Stegesunds bebyggelse har även ett stort **arkitekturhistoriskt** och **arkitektoniskt värde** då många av byggnaderna är ritade och uppförda av några av dåtidens mest erkända arkitekter och byggmästare. Bebyggelsen innefattar såväl både en generell och tidstypisk utformning av sommarnöjen och villor som en för tiden nydanande och framträdande arkitektur.

Bebyggelsens ursprungliga skick och uttryck ger den ett **byggnadshistoriskt värde** då man fortfarande efter drygt hundra år kan uppleva byggnadernas ursprungliga material samt detaljutformning.

Byggnadsbeskrivningar – Stegesund

Stegesund 1:2 Skogshyddan

Arkitekt: Byggmästare Anders Andersson

Byggår: 1900 enligt FIR

Händelser: Nybyggnad av två uthus 2001

Beskrivning:

Cottageinspirerad panelad snickarvilla av rektangulär typ. Sadeltak täckt med grönmålad plåt samt på ut- och tillbyggnadernas pulpettak. Minimal takkupa på det sydöstra takfallet. Plåtinklädd skorsten med utkragat krön och plåtsvep. Gräddvita fasader med liggande spontad panel på den undre våningen, stående på den övre samt panel på förvandring på källarvåning mot vattnet. Inbyggd farstukvist/veranda på hörnet åt norr med sågad panel under taket samt dekorativt räcke med utsmyckning på var tredje spjåla. Samma räcke går igen runt om hela huset. Dekorativa vitmålade vindskivor och gavelornament. Vitmålade knutar och gesimser. Vitmålade troligtvis ursprungliga fönster, i huvudsak fyrlyfts med småspröjsade överfönster. Natursten- och betongsockel, högre ut mot vattnet. Två nybyggda uthus, även de med gröna plåttak. *Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 ett av byggmästare Anders Anderssons första hus på öarna. Ursprungligen med plåttak, stående pärlspont på övervåningen och liggande spontad panel på undre våningen.*

Karaktärsdrag och detaljer:

Oregelbunden och varsamt tillbyggd byggnadsvolym med plåttäckta sadel- och pulpettak
Den minimala takkupan på sydöstra takfallet
Skorsten med utkragat krön
Fasadbehandlingen med liggande och stående panel samt panel på förvandring
Ursprungliga fönster. Fönstersättning och lufter
Dekorativa vindskivor och gavelutsmyckningar
Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer
Naturstenssockeln

Bedömning:

Värdefullt tack vare sitt ursprungliga uttryck. En arkitektoniskt väl sammanhållen byggnad med anpassade tillbyggnader samt med många ursprungliga detaljer bevarade. Ett av byggmästare Anders Anderssons först byggda sommarnöjen på öarna.

Stegesund 1:8 och 1:9

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1909 enligt FIR (1910 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Sommarnöje i sk herrgårdsstil i väl synligt läge från vattnet. Mansardtak med valmad spets täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel. Dubbla plåtinklädda skorstenar med dekorativa huvar. Fasader med vitmålad liggande spontad panel på undervåningen, stående på den övre. Även knutar och våningsband är vitmålade. Stor inglasad veranda på västra fasaden mot vattnet. Stor öppen rundbågad frontespis, delvis inglasad, med dekorativt utsågad vindskiva på västra fasaden och fungerar som en indragen del av balkongen ovanpå verandan. Två rundbågade takkupor med rundbågade fönster på det västra takfallet. På östra fasaden finns en mindre femkantig veranda och balkong samt en rundbågad frontespis med karaktäristisk fönstersättning. Båda balkongerna har enkla glesa vitmålade träräcken med kraftiga fyrkantiga stolpar. Ursprungliga vitmålade i huvudsak fyrluftsfönster med småspröjsade överdelar. På gavlarna även små spetsbågade fönster på övervåningarna. Samtliga fönster har sirligt utsågade fönsteromfattningar. Fem stycken med huvudbyggnaden samtida komplementbyggnader ligger nere vid vattnet vid stenlagd kaj varav ett är ett stort båthus. Ursprungliga funktioner på de övriga är osäkra men två av dem har troligen använts som komplementbostäder varav en har en liten inglasad veranda. Samtliga komplementbyggnader har liggande spontad panel samt mansardtak med valmade spetsar täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel. Ursprungliga fönster med småspröjsade överdelar.

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprunglig rektangulär byggnadsvolym i sk herrgårdsstil

Mansardtak med valmad spets täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel

Skorstenar med dekorativa huvar

Fasadbehandling med liggande och stående spontad panel samt våningsband

De rundbågade frontespiserna och de inglasade verandorna

Ursprungliga fönster med småspröjsade överfönster samt de dekorativa omfattningarna

Fönstersättning och lufter
Hög sockel med småspröjsade fönster
Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer
Komplementbyggnadernas utformning och material

Bedömning:

Omistligt sommarnöje i herrgårdsstil med många samtida och välhållna komplementbyggnader som bidrar starkt till upplevelsen av fastigheten som en anläggning.

Stegesund 1:10

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1901 enligt FIR

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Sommarnöje av rektangulär typ med två tvärställda huskroppar, den bakre troligtvis senare tillkommen. Hög naturstenssockel och mansardtak täckt med tvåkupigt lertegel och röda plåtarbeten. Murade skorstenar med utkragande dekorativa krön och reliefmönster. Dekorativt utsågade vindskivor och taktassar. Olika stora fönster ojämnt fördelade över fasaderna. Halvt indragen veranda på det nordvästra hörnet med balkong ovanpå. Gråmålad liggande spontad panel med vitmålade våningsband och knutar. Vitmålade småspröjsade fönster med överdrivna omfattningar. Ett runt fönster på den norra gaveln. Två inbyggda entréer i vinklarna mellan huskropparna.

Karaktärsdrag och detaljer:

- Ursprunglig rektangulär byggnadsvolym ut mot vattnet
- Mansardtaget med tvåkupigt lertegel
- Murade dekorativa skorstenar
- Fasadbehandlingen med liggande panel och våningsband
- De småspröjsade fönstren
- Fönstersättning och lufter
- Den inglasade verandan
- Material och dimensioner på ursprungliga detaljer
- Den höga naturstenssockeln

Bedömning:

Intressant tack vare sin ursprungliga volym mot vattnet samt material men byggnaden är svårtolkad pga de olika förändringarna som har skett.

Stegesund 1:11

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1964 enligt FIR

Händelser: Tillbyggt 1978

Beskrivning:

Fastigheten har två äldre komplementbyggnader vid vattnet. Troligtvis är de uppförda samtidigt som byggnaden på fastighet 1:158 som är avstyckad från 1:11. Den större byggnaden är rektangulär med gulmålad liggande spontad panel. Valmat mansardtak täckt med grön bandplåt. Tre stycken dörrar med skärmtak burna av enkla konsoler. Den mindre byggnaden har ett svängt tak och påminner lite om en barockinspirerad jugendgavel. Fasaderna har gulmålad spontad panel, både stående och liggande samt spån högst upp. Tre vitmålade småspröjsade fönster ut mot vattnet varav det mittersta är rundbågat. Vitmålad spegeldörr som nästan tar upp hela byggnadens bredd på ena gaveln.

Karaktärsdrag och detaljer för komplementbyggnaderna:

Takformerna

Fasadbehandlingarna och dess färgsättning

De småspröjsade fönstren med rundbågad mitt

Bedömning:

Komplementbyggnaderna vid vattnet som tyvärr har tappat sin tillhörighet med byggnaden på 1:158 bedöms som ursprungliga och är kulturhistoriskt **värdefulla**.

Stegesund 1:13 Uddeberg

Arkitekt: Byggmästare L Pettersson, ritningar signerade G A Persson 1899

Byggår: 1900 enligt FIR (1900 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Genomgripande renovering 1945. Ändring av fasad- och takbeklädnad 1971.

Fasaderna kläs med Lavetta spont, plåtfasad.

Beskrivning:

Sommarnöje av rektangulär typ. Kraftigt förändrade fasader klädda med plåt. Sadeltak med valmad spets täckt med svart tegelimiterande plåt, ursprungligen troligtvis lertegel. Plåtinklädda skorstenar med utkragande krön. Frontespiser bryter taket på båda långsidorna. Troligtvis nyare entré på den sydöstra gaveln med betongtrappa samt dörr och portik i fernissad ek. burspråk med balkong på den nordvästra gaveln. Grönmalade troligtvis ursprungliga fönster, de övre småspröjsade. Tomten är förhållandevis plan runt huset för att sedanslutta kraftigt ner mot vattnet med branta trappor som bryter genom stenväggarna. Ett äldre båthus finns som låter ana hur huvudbyggnaden en gång såg ut. Det har liggande och stående spontad panel i en gul kulör, grönmalade småspröjsade fönster, triangelformade i gavelröstena.

Karaktärsdrag och detaljer:

Sadeltaket med valmad spets täckt

Ursprunglig byggnadsvolym

Ursprungliga fönster

Fönstersättning och lufter

Bedömning:

Värdefullt genom sin ursprungliga byggnadsvolym i ett väl synligt läge från vattnet. Dock är fasaderna kraftigt förvanskade genom sin plåtbeklädnad samt taket som är täckt med tegelimiterande plåt.

Stegesund 1:14

Arkitekt: Byggnadsingenjör Johan Adolf Lundgren

Byggår: 1909 enligt FIR (1900-01 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Sommarnöje med influenser av både amerikansk panelarkitektur med indragen veranda och balkong, torn klätt med plåt, takutspångarna av väl synliga och dekorativa taktassar samt fornnordisk och schweizerstil med utkragande gavelrösten med lunettfönster. Sadeltak täckt med bandplåt. Plåtinklädd skorsten med dekorativ huv. Vinröda och ockrafärgade fältindelade fasader med liggande spontad panel och oregelbunden fönstersättning. Grönmalade ursprungliga fönster med småspröjsade överfönster. Enkla grönmalade entrédörrar. Hög naturstenssockel. Flera komplementbyggnader finns varav en troligen ursprunglig och samtida med huset. Den har samma fasadbehandling, takmaterial, fönster samt gavelutspång. *Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 ursprungligen klätt med liggande spontad panel.*

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprunglig byggnadsvolym med utkragande gavelrösten med lunettfönster

Det av takkupor, balkong samt torn genombrutna sadeltaket

Den oglasade och indragna verandan samt balkongen

Fasadernas fältindelning och färgsättning

Ursprungliga fönster

Fönstersättning och lufter

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Den höga naturstenssockeln

Bedömning:

Omistligt tack vare sitt ursprungliga uttryck, volym samt material. Byggnaden är ett bra exempel på den arkitektur och stilblandning som förekom årtiondena efter förra sekelskiftet.

Stegesund 1:15

Arkitekt: Byggmästare Anders Andersson

Byggår: 1903 enligt FIR (1901 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Tillbyggt 1983

Beskrivning:

Litet sommarnöje av rektangulär herrgårdsstil med kraftigt dominerande mansardtak täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel. Plåtinklädd skorsten. Fasader med spontad liggande panel och vita knutar. Betongsockeln, delvis plåtinklädd. Tillbyggnad åt norr med indragen troligtvis ursprunglig entré. Liten spetsformad takkupa på ursprungligt takfall ovan entrén. Nya stora enluftsönster. Stor balkong längs hela fasaden ut mot vattnet med en loggialiknande underdel. *Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 var huset från början reveterat i en rosa kulör. 1915-16 ändras det till träfasad pga problem med sprickbildningar, även träpanelen får en rosa kulör. Tillkomna perspektivfönster mot vattnet och ändrad entré.*

Karaktärsdrag och detaljer:

Rektangulär ursprunglig byggnadsvolym

Kraftigt mansardtak täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel

Fasader med liggande spontad panel

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Bedömning:

Värdefullt som exempel på ett mindre sommarnöje med tydliga drag av den sk herrgårdsstilen. Dock är byggnaden ganska kraftigt förändrad.

Stegesund 1:16 Karnehill, Carnehill

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1909 enligt FIR, (1901 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Sommarnöje av amerikanskinspirerad cottagetyp med byggnadskroppar av samma höjd och fönster som följer takformen samt artikulerade omfattningar. Sadeltak ,med små takkupor, täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel. Plåtinklädd skorsten med utkragat krön och överbeslag av plåt. Dekorativa vindskivor och gavelutsmyckningar. Vitmålade fasader med spontad panel. Bröstning runt hela byggnaden under fönstren med omväxlande stående och liggande panel. Liggande panel på den undre våningen och stående på den övre, förutom på gaveln ut mot vattnet som även den har liggande panel på övervåningen. Vitmålade knutar och våningsband. Entré med betongtrappa samt skärmtak uppburet av fyra pelare med dekorativa konsoler. Vitmålade fönster, ej ursprungliga, överfönster hängda i överkant. Balkong på den sydvästra gaveln ut mot vattnet. Halvt inglasad veranda på den nordvästra gaveln med dekorativa stöttor, konsoler samt räcke. Mindre balkong ovanpå verandan. Huset ligger i souterräng med hög naturstenssockel som är delvis spritputsad. *Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 ursprungligen med tegeltäckt tak, stående spontad panel på övre våningen, liggande spontad på den undre.*

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprunglig byggnadsvolym med tvärställda kroppar

Sadeltak täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel

Skorsten med utkragat krön

De små takkuporna

Fasadbehandlingen med liggande och stående panel samt panel på förvandring

Fönstersättning och lufter

Dekorativa vindskivor och gavelutsmyckningar

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Naturstenssockeln

Bedömning:

Värdefullt tack vare sitt ursprungliga uttryck, volym samt material. Byggnaden har många ursprungliga detaljer bevarade.

Stegesund 1:17

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1909 enligt FIR

Händelser: Tillbyggt 1983. Nybyggnad av badhus/bastu 2009

Beskrivning:

Enklare sommarnöje i klassicistisk stil. Sadeltak täckt med plattimiterande papp, ursprungligen troligtvis lertegel. Putsad skorsten med tegeltäckt dekorativ huv. Lång tillbyggnad på betongplintar åt väster. Vitmålad locklistpanel, grövre dimension på utbyggnad. Grönmålad detaljer som fönsterluckor, omfattningar och knutar. Entré krönt med tympanonfält uppbyggt av fyrkantiga pelare med kapital. Entrédörr med en rektangulär ruta med grönmålad krysspröjs samt två speglar innehållande delade fyllningar. Ursprungliga vitmålade småspröjsade fönster på den ursprungliga byggnadskroppen med grönmålad fönsterluckor. Hög naturstenssockel. Äldre komplementbyggnad vid vattnet. Nybyggt badhus/bastu. Stor terrassering i direkt anslutning till entrén.

Karaktärsdrag och detaljer:

Den ursprungliga byggnadens volym, uttryck och nätta dimensioner

Sadeltak

Putsad skorsten med tegeltäckt dekorativt krön

Den kontrasterande färgsättningen

Entrén med sin ursprungliga dörr och tympanonfält

Den höga naturstenssockeln

Ursprungliga fönster med fönsterluckor

Fönstersättning och luftar på den ursprungliga byggnaden

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Bedömning:

Värdefullt som ett bra exempel på en enklare stuga med tydlig klassicistisk arkitektur och med många välbevarade ursprungliga detaljer.

Stegesund 1:20

Arkitekt: Byggmästare Sund

Byggår: 1929 enligt FIR (1902-03 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Nybyggnad av mindre fritidshus 1963. Ändring/ombyggnad av ursprungligt hus 1996.

Beskrivning:

Tillbyggd och tilläggsisolerad rektangulär villa från 1929. Sadeltak täckt med svartmålad bandplåt. Plåtinklädd skorsten med utkragat krön. Rödmålade fasader med liggande panel på den undre våningen och stående på den övre. Vita knutar och fönsteromfattningar. Utbyggd entré åt sydväst. Källarvåningen är klädd med betongplattor. Stor inglasad uteplats åt nordost. Det finns en sportstuga från 1963 på fastigheten. *Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 bodde här trädgårdsmästaren till Stegesund 1:21. Ursprungligen med grönt plåttak, vit stående spontad panel på övre våningen och liggande på den undre.*

Karaktärsdrag och detaljer:

Sadeltak

Skorsten med utkragat krön

Fasader med träpanel

Bedömning:

Intressant som ett av de tidiga sommarnöjena. Dock kraftigt förändrat.

Stegesund 1:21

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1946 enligt FIR

Händelser: Tillbyggt 2005

Beskrivning:

Fritidshus från 1946. Tillbyggt 2005.

Den äldre byggnadskroppen har gammalt tvåkupigt lertegel på taket. Den nybyggda delen har röd bandplåt.

Karaktärsdrag och detaljer:

Sadeltak

Fasader med träpanel

Bedömning:

Karaktären av den ursprungliga byggnaden är helt borta.

Stegesund 1:22 Stegeborg

Arkitekt: A E Andersson, bror till Byggmästare Anders Andersson

Byggår: 1902 enligt FIR (1901 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Sommarnöje av rektangulär typ med inglasad veranda och balkong mot vattnet och utbyggd entré med balkong mot land. Sadeltak täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel. Skorsten med utkragat krön och plåtsvep. Fasader målade med röd slamfärg. Liggande spontad panel på undervåningen och locklistpanel på den övre. Vitmålade fönster och omfattningar. Vitmålat kraftigt våningsband samt vitmålade dekorativa taktassar. Osäkert om fönster är ursprungliga. Spetsbågade fönster på gavlarna. Hög naturstenssockel ner mot vattnet. *Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 ursprungligen med samma fasader som nu.*

Karaktärsdrag och detaljer:

Byggnadsvolym

Sadeltak täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel

Synliga dekorativa taktassar

Skorsten med utkragat krön

Fasadbehandlingen med träpanel och det kraftiga våningsbandet samt färgsättning

Verandans småspröjsade fönster

Fönstersättning och lufter

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Naturstenssockeln

Bedömning:

Värdefullt som en god representant för ett sommarnöje av rektangulär typ med ursprung i lantmannatraditionen. Karaktäristisk färgsättning, fasadbehandling och många ursprungliga detaljer bevarade.

Stegesund 1:23

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1902 enligt FIR

Händelser: Nybyggnad av sjöbod 1996

Beskrivning:

Enklare bostadshus som kan ha fungerat som komplementbostad åt större sommarnöje. Fasader med gulmålade paneler av varierande slag. Mansardtak täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel. Tillbyggnad åt nordost. Tvålufts-fönster, spröjsade på övervåningen.

Karaktärsdrag och detaljer:

Mansardtak täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel

Fasader med träpanel

Bedömning:

Intressant som en äldre byggnad och en del av den ursprungliga exploateringen av öarna.

Stegesund 1:24

Arkitekt: Byggnadsingenjör Karl Bergström

Byggår: 1900 enligt FIR

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Ett av de tidigaste sommarnöjena på ön. Enligt uppgift uppfört av byggnadsingenjör Karl Bergström åt sig själv. Karl Bergström är ansvarig för uppförandet av flera byggnader på Stegesund och Hästholmen. Byggnaden är med på ägostyckningskartan från 1900 och på vindflöjeln står det 1900.

Ett ursprungligen förhållandevis litet sommarnöje av rektangulär typ med delvis inglasad veranda ner mot vattnet. Senare påbyggt med en inglasad veranda på den sydvästra gaveln, troligtvis tidigt påbyggt då fönstren är samma som på den ursprungliga volymen. En större tillbyggnad i en våning längs hela den nordvästra fasaden har tillkommit senare. Ett burspråk finns på den nordöstra gaveln. Sadeltak täckt med röd bandplåt, ursprungligen troligtvis lertegel. Hög plåtinklädd skorsten med utkragat krön och plåtsvep. Fasader med gulmålad liggande pärlspontpanel samt ett parti med stående panel som löper runt hela byggnaden under fönstren. Våningsband och fältindelningar har samma kulör som resten av fasaden. Knutarna är vitmålade. Grönmålade ursprungliga fönster med vita dekorativa omfattningar. Underdelarna av fönstren har en spröjs, överdelarna är småspröjsade. Utbyggnaden åt nordväst har nya enlufts-fönster. Gaveln över verandan mot vattnet samt gaveln åt nordost har utsmyckningar i form av röd- och grönmålade blommotiv. Låg naturstenssockel.

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprunglig byggnadsvolym med burspråk och halvt inglasad veranda mot vattnet

Sadeltak

Hög skorsten med utkragat krön

Fasadbehandlingen med liggande pärlspontpanel

Den inglasade verandan på sydvästra gaveln

Ursprungliga fönster med spröjsade underdelar och småspröjsade överdelar samt dekorativa omfattningar

Fönstersättning och lufter
Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer
Naturstenssockeln

Bedömning:

Omistligt sommarnöje uppfört av byggnadsingenjör Karl Bergström åt sig själv. Byggnaden är ett av de tidigaste sommarnöjena på ön och har kvar sin ursprungliga karaktär med tydligt utläsbar ursprunglig volym.

Stegesund 1:25 Stegesunds Båtvarv

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1929 enligt FIR

Händelser: Ombyggnad 1979

Beskrivning:

I Stockholms läns museums rapport från 2008 "Bevarade småbåtsvarv i Stockholms skärgård – översiktlig inventering av småbåtsvarv i Stockholms skärgård" beskrivs varvet på Stegesund på följande sätt:

"Stegesunds båtvarv etablerades redan år 1887 vid Stegesund, Vaxholm och utgör därigenom ett av de äldsta varven som bevarats i länet. Varvet hette tidigare "Emil Janssons Båtbyggeri" och startades av Emil Jansson. Han hade sonen Bror Jansson, f. 1900 och dottern Irma Jansson. Sonen lärde upp sig i verkstaden och övertog varvet vid faderns bortgång 1946. från 1978-79 togs varvet över av en mastverkstad. Varvet drivs idag sedan 1986 av Jan Erik Thulin."

"Varvsmiljön är till stora delar bevarad, men byggnaderna är ombyggda. Sliparna var tre stycken och har ersatts på 1980-talet av en ny slip. Verkstaden härrör från 1887, men vissa ombyggnationer har skett under 1950- och 1980-talet. En utbyggnad från 1950-talet är idag riven. En del av byggnaden i vinkel blev använd som bostadshus sedan 1895 då det friliggande bostadshuset uppfördes. Här har också varit motorverkstad och mastverkstad. Den enda utrustningen 1950 var en bandsåg, vilken stod i en separat byggnad ovanför bostadshuset, vilken ännu finns kvar och har blivit tillbyggd. Under 1980-1981 försågs väggarna till flera av husen med ny panel, men nuvarande ägare har börjat återställa i ursprungligt skick. Han har också ställt ut en tidig slipvagn från varvet, liksom några bevarade mallar från Emil Janssons tid. Det gamla bostadshuset som var friliggande avstyckades 1999 och såldes."

Karaktärsdrag och detaljer:

Verkstadens bärande konstruktion synlig utanpå fasaden, tjärad

Röda slamfärgade fasader

Bedömning:

Omistligt som funktion betraktat. En viktig del av Stegesund och skärgården med en välbevarad verkstadsbyggnad.

Stegesund 1:26 Olivelund

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1903 enligt FIR (1900-01 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Komplementbyggnad 1966, troligtvis den hopbyggda tillbyggnaden åt nordväst

Beskrivning:

Kan vara ett av husen som är med på ägostyckningskartan från 1900.

Sommarnöje av rektangulär typ med inglasad veranda och balkong mot vattnet. Tillbyggt i omgångar åt norr och nordväst. Den första tillbyggnaden troligtvis tidigt då det är samma typ av fönster som på den ursprungliga byggnadsvolymen samt samma fasadbehandling. Sadeltak täckt med tvåkupigt lertegel. Hög putsad skorsten med utkragat krön och plåtsvep. Fasader har omväxlande liggande och stående spontad panel, rödmålade med slamfärg. Fönster, omfattningar och knutar är vitmålade. Ursprungliga fönster förutom på verandan som troligtvis byggts om eller till vid ett senare tillfälle. Rombformade fönster på båda gavlarnas övervåningar. Dubbelt våningsband med två rader liggande panel mellan över- och undervåning. Gråmålad panel på förvandring under veranda och tillbyggnad. Dekorativa vitmålade taktassar och vindskivor. Entré med dubbla dörrar samt ett stort skärmtak uppbyggt av vitmålade stolpar med ett dekorativt räcke emellan, samma typ av räcke som balkongen mot vattnet. Hög naturstenssockel. *Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 byggdes den samtidigt med Stegesund 1:27.*

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprunglig byggnadsvolym samt den tidiga tillbyggnaden

Sadeltak klätt med tvåkupigt lertegel

Hög skorsten med utkragat krön

Fasadbehandlingen med liggande och stående spontad panel samt färgsättningen

Den inglasade verandan

Dekorativa taktassar och vindskivor

Ursprungliga fönster med småspröjsade överdelar

Fönstersättning och lufter

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Naturstenssockeln

Bedömning:

Värdefullt som ett av de tidigaste sommarnöjerna på ön. Byggnaden är välbevarad och har kvar sin ursprungliga karaktär.

Stegesund 1:27

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1924 enligt FIR

Händelser: Nybyggnad av fritidshus, ändring av fönster, dörrar och takkupor 1965.

Tillbyggnad av fritidshus, ändring av fönster, dörrar och takkupor 1984

Beskrivning:

-

Karaktärsdrag och detaljer:

-

Bedömning:

-

Stegesund 1:28 och 1:126

Arkitekt: Byggmästare Edlund

Byggår: 1906 enligt FIR (1905 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Sommarnöje av cottagetyper med nationalromantisk prägel. Mansardtak, med en valmad spets åt öster, täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel. Liten takkupa på det nordöstra takfallet. Höga putsade skorstenar med utkragande krön och plåtsvep. Gråmålade fasader med spontad panel, liggande på undervåningen och stående på den övre. Under den inglasade verandan ut mot vattnet och vid köksentrén finns partier med panel på förvandring. Våningsband, fältindelningar, knutar, vindskivor och fönsteromfattningar är vitmålade. Ovanpå den inglasade verandan mot vattnet finns en balkong med en indragen del, nästan som en loggia. Verandans fönster öppnas genom att underdelarna skjuts uppåt. En från början öppen veranda finns även på det södra hörnet, numera är den inglasad. Ett grunt plåtavtäckt burspråk på den nordvästra fasaden. Balkong uppbyggen av dekorativa konsoler på den södra fasaden. Ursprungliga fönster, småspröjsade eller med småspröjsade överdelar. Byggnaden har en oregelbunden men distinkt fönstersättning. Den södra fasaden har ett parti med små kvadratiska fönster som är avbrutna av långsmala fönster med småspröjsade överdelar. Den höga sockeln är spritputsad. Äldre komplementbyggnad och sjöbod finns. Båda har liggande och stående spontad panel. Komplementbyggnaden har delvis valmat mansardtak med tvåkupigt lertegel. *Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 byggt av Målarmästare Calén på spekulation tillsammans med Stegesund 1:29 och 1:30. Ursprungligen med stående spontad panel på den övre våningen och liggande på den undre.*

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprunglig byggnadsvolym med tvärställda kroppar och verandor

Mansardtak täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel

Höga skorstenar med utkragande krön

Fasadbehandlingen med liggande och stående spontad panel

Ursprungliga fönster med spröjsning

Verandans skjutbara fönster
Fönstersättning och lufter
Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer
Hög sockel

Bedömning:

Värdefullt som det enda sommarnöjet från den tidiga exploateringstiden med en så stark nationalromantisk prägel. Byggnaden är välbevarad och har kvar sin ursprungliga karaktär.

Stegesund 1:29

Arkitekt: Byggmästare Edlund

Byggår: 1909 enligt FIR (1905 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Tillbyggt 1987

Beskrivning:

Sommarnöje i sk herrgårdsstil med rundbågad frontespis samt inglasad veranda och balkong. Delvis valmat mansardtak täckt med svart korrugerad plåt, ursprungligen troligtvis tvåkupigt lertegel. Plåtinklädd skorsten med dekorativ huv. Fasader med gulmålad liggande spontad panel på undervåningen. Stående vitmålad panel på övervåningen som är nerdragen i uddar. En öppen veranda på det sydvästra hörnet. Ursprungliga vitmålade fönster, småspröjsade eller med småspröjsade överdelar. Mindre tillbyggnad på den östra fasaden. *Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 byggt av Målarmästare Calén på spekulation tillsammans med Stegesund 1:28 och 1:30. Ursprungligen med vit stående spontad panel på den övre våningen och brunliggande på den undre.*

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprungliga byggnadsvolymen med den rundbågade frontespisen
Det valmade mansardtaket
Skorsten med dekorativ huv
Ursprungliga fönster med spröjsning
Fönstersättning och lufter
Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer
Hög sockel

Bedömning:

Värdefullt som ett mindre sommarnöje i herrgårdsstil.

Stegesund 1:30

Arkitekt: Byggmästare Edlund

Byggår: 1905 enligt FIR (1905 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Sommarnöje i sk herrgårdsstil med nationalromantiska drag. Mansardtak täckt med tvåkupigt lertegel. Plåtinklädd skorsten med dekorativ huv. Inglasad veranda mot vattnet med mindre balkong ovanpå. Takkupa ovanför entrén på nordöstra takfallet. Burspråk på sydöstra gaveln. Enkel farstukvist med vitmålade stolpar och räcke. Gulmålade fasader med liggande spontad panel på undervåningen samt locklist på övervåningen. Våningsband, vindskivor och fönsteromfattningar är vitmålade. Ursprungliga vitmålade fönster, småspröjsade eller med småspröjsade överfönster. Utbyggd sidoentré på den nordvästra gaveln med tegelklätt skärmtak. *Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 byggt av Målarmästare Calén på spekulation tillsammans med Stegesund 1:28 och 1:30. Verandan är oproportionerligt stor, troligtvis senare tillbyggd.*

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprunglig byggnadsvolym med veranda och burspråk

Mansardtak täckt med tvåkupigt lertegel

Skorsten med dekorativ huv

Ursprungliga fönster med spröjsning

Fönstersättning och lufter

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Hög sockel

Bedömning:

Värdefullt som ett mindre sommarnöje i sk herrgårdsstil med nationalromantisk prägel.

Byggnaden är välbevarad och har kvar sin ursprungliga karaktär med material och detaljer.

Stegesund 1:31

Arkitekt: Byggmästare Anders Andersson

Byggår: 1909 enligt FIR (1909 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Sommarnöje av tyskinfluerad cottagetypp med stort valmat mansardtak över de tvärställda byggnadskropparna och entré i vinkeln mellan dem. Taket som är täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel bryts igenom av spetsiga takkupor och frontespiser av varierande storlek. De största sträcker sig genom båda takfallen. Samma spetsiga form går igen på utbyggnaden på nordvästra fasaden, troligen tillbyggd 1920. Två mindre och mer konventionella takkupor återfinns på det nedre takfallet åt nordväst. De små spetsiga kuporna har småspröjsade fönster som följer kupans form. Höga plåtinklädda skorstenar med dekorativa huvar. De vita fasaderna är slätputsade med en synlig tegelrand som löper runt byggnaden. Tegelranden återkommer som stiliserat stickvalv över vissa fönster och öppningar. Regelbundet utplacerade dekorativa ankarslut på några av fasaderna. Något utkragande putsad takfot. Den utbyggda entrén som är täckt med skivor av något slag är placerad i vinkeln mellan byggnadskropparna har en liten balkong ovanpå med ett dekorativt gjutjärnsräcke. Samma räcke går igen både vid den röda kalkstenstrappan vid entrén samt dubbeltrappan vid de inglasade verandorna på baksidan. Ett enklare utformat gjutjärnsräcke sitter på balkongen ovanpå verandorna ut mot vattnet. Det är oklart hur de inglasade verandorna, tillbyggda 1920, ursprungligen har sett ut då de idag är förändrade och nästan känns främmande för huset med sina stora fönsterpartier och burspråk. Verandorna har fönsterbröstningar av stående panel. Sidoentré med ursprunglig rödmålad dörr samt småspröjsad fönsterruta, något avsmalnande uppåt. Plåtavtäckt burspråk med utkragande putsad underdel på det södra hörnet. De rödmålade fönstren är i huvudsak fyrlyfts med småspröjsade överfönster, en del av dem har tyvärr bytts ut. Sockeln är spriputsad. *Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 ursprungligen tegeltäckt tak samt tegel och putsfasad. Tillbyggt 1920 med verandor och jungfrukammare.*

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprunglig byggnadsvolym med tvärställda kroppar

Det stora tunga valmade mansardtaket täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel

De spetsiga takkuporna

Höga skorstenar med dekorativa huvar

Fasadbehandlingen med slät ljus puts samt de dekorativa inslagen med synligt tegel och ankarslut

Det plåtavtäckta burspråket

Ursprungliga fönster med spröjsning

Fönstersättning och lufter

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Bedömning:

Omistligt som ett bra och välbevarat exempel på ett sommarnöje med en tydlig tysk influens.

Ett av få ursprungliga putsade sommarnöjen på öarna.

Stegesund 1:32

Arkitekt: Byggmästare Anders Andersson

Byggår: 1909 enligt FIR (1909-11 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Sommarnöje av rektangulär typ med nationalromantiska drag samt två ursprungliga flyglar. Mansardtak täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel. Höga smala frontespiser med brutna tak. Putsad skorsten med synliga dekorativa tegelinslag, utkragat krön, överbeslag av plåt och plåtsvep. Inglasad veranda mot vattnet med en liten balkong ovanpå. Fasader med gulmålad liggande spontad panel. Vitmålade våningsband, knutar och omfattningar. Ursprungliga vitmålade fönster, småspröjsade eller med småspröjsade överfönster. Stora gröna fönsterluckor med tre stycken utskurna hjärtan på två av fönstren, oklart om de är ursprungliga. Samma luckor återfinns på de båda flyglarna. Farstukvist med dekorativa vitmålade stolpar som bär upp det tegelklädda skärmtaket, gulmålat enkelt räcke mellan stolparna. De båda flyglarna har samma material och färgsättning som huvudbyggnaden. De tre byggnaderna omges karaktäristiskt av ett staket av sk spaljétyp.

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprunglig byggnadsvolym samt de båda flyglarna omgärdade av spaljéstaketet

Mansardtaget täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel

De höga frontespiserna med brutna tak

Skorsten med utkragat krön och överbeslag av plåt

Fasaderna med liggande spontad panel

Ursprungliga fönster med spröjsning

Fönstersättning och lufter

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Bedömning:

Omistligt sommarnöje i ett välbevarat skick med två kompletterande flyglar samt omgärdande spaljéstaket.

Stegesund 1:40

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: Ingen uppgift

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Äldre enklare bostadshus med oklart ursprung. Sadeltak täckt med ursprungligt enkupigt lertegel. Putsad skorsten med utkragat krön och överbeslag av plåt. Liggande panel på undervåningen. Stående panel på övervåningen nerdragen i uddar. Fasaderna är målade med röd slamfärg. Vitmålade knutar samt ursprungliga fönster. Tillbyggnad vid entrén. Utanpåliggande trappa till övervåningen på sydöstra gaveln. Tränklädd sockel. Större komplementbyggnad/uthus finns på fastigheten. *Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 byggd på Lindqvist tid. Samma panel som nu.*

Karaktärsdrag och detaljer:

Sadeltaket täckt med ursprungligt enkupigt lertegel

Skorsten med utkragat krön

Fasadbehandlingen

Fönstersättning och lufter

Den utanpåliggande trappan

Bedömning:

Värdefullt som en del av den äldre ursprungliga bebyggelsen. Byggnaden har många ursprungliga detaljer bevarade.

Stegesund 1:42

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1974 enligt FIR

Händelser: Tillbyggt 1989

Beskrivning:

-

Karaktärsdrag och detaljer:

-

Bedömning:

-

Stegesund 1:43 Agneberg

Arkitekt: Byggmästare Sund

Byggår: 1909 enligt FIR (1900 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Rektangulär panelad snickarvilla med åttakantig veranda och torn. Sadeltak täckt med tvåkupigt lertegel. Plåtinklädd skorsten med kraftigt utkragat krön. Verandan och tornet kan vara senare tillkomna. Tornet har fältindelningar med dekorativa mönster högst upp samt vitmålade dekorativa konsoler under taket. Det plåttäckta verandataket har en utskuren plåtfris runt om. Gulmålade fasader med liggande och stående spontad panel, även våningsbanden och taktassar är gula. Vita knutar, fönsteromfattningar och ädikulor. Troligtvis är även ädikulorna senare tillkomna i ett försök att skapa ett klassicistiskt uttryck. Grönmalade fönster med överfönster hängda i överkant. Farstukvist med plåttäckt tak uppbyggt av vita trästolpar med konsoler. Naturstenssockel. Enligt *Arkitekturmuseets inventering 1973 ursprungligen klädd med gul panel. Nya fönster 1971.*

Karaktärsdrag och detaljer:

Sadeltaket täckt med tvåkupigt lertegel
Skorsten med kraftigt utkragat krön
Ursprunglig rektangulär byggnadsvolym
Tornet och verandan med sin åttakantiga form och utsmyckningar
Fasadbehandlingen med spontad panel
Naturstenssockeln

Bedömning:

Värdefullt tack vare sitt ursprungliga uttryck, volym samt material. Byggnaden har många ursprungliga detaljer bevarade.

Stegesund 1:45

Arkitekt: -

Byggår: 1961 enligt FIR

Händelser: Tillbyggt 1980

Beskrivning:

-

Karaktärsdrag och detaljer:

-

Bedömning:

-

Stegesund 1:46

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1909 enligt FIR (1907 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Enklare sommarnöje av ursprungligen rektangulär typ med inbyggd veranda. Till- och ombyggt i omgångar. Sadeltak täckt med grönmålad bandplåt. Plåtinklädda skorstenar med utkragande krön. Den ena har en hög rökhu. Fasader med liggande panel. Vitmålade fönster, flera fönsterband. Källaren är klädd i panel på förvandring. *Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 ursprungligen gul liggande spontad panel och plåttak.*

Karaktärsdrag och detaljer:

Sadeltak täckt med plåt

Skorstenar med utkragande krön

Liggande panel

Vitmålade fönster

Ursprunglig fönstersättning

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Bedömning:

Intressant som representant för enklare sommarnöje av rektangulär typ.

Stegesund 1:47

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1954 enligt FIR

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Sportstuga med rund liggande stockpanel och sadeltak täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel.

Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 är första stugan från 1935, den andra från 1940-talet och den tredje från 1950-talet.

Karaktärsdrag och detaljer:

Sadeltaket med ursprungligt tvåkupigt lertegel

Den liggande stockpanelen

Bedömning:

Intressant som exempel på fritidsbebyggelse på Stegesundsöarna från 1930, 1940 och 1950-talet.

Stegesund 1:49 Borganäs

Arkitekt: Byggnadssnickare Sköld

Byggår: 1929 enligt FIR (1901 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Tillkommen friggebod 2004/2005

Beskrivning:

Panelad snickarvilla inspirerad av amerikansk cottagetypp med torn samt inglasade verandor i nordvästra hörnet. Sadeltak täckt med rödmålad bandplåt. Plåtinklädd skorsten med rökhuva och ballerina. Takkupa på det södra takfallet. Vitmålade dekorativa taktassar och gavelornament. Vitmålad liggande och stående spontad panel. Även knutar, våningsband och fältindelningar är vitmålade. Källaren är klädd med liggande brunmålad panel. En del fönster har bytts ut. De ursprungliga har krysspröjsade överdelar. Ny altan i sydvästra hörnet. *Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 ett av de första husen på öarna.*

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprunglig byggnadsvolym med torn

De inglasade verandorna

Sadeltak

Fasadbehandling med liggande och stående spontad panel samt våningsband

Ursprungliga fönster med krysspröjsade överfönster

Ursprunglig fönstersättning och lufter

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Bedömning:

Trots vissa förändringar **värdefullt** som ett av de första husen på ön samt tack vare sitt ursprungliga uttryck, volym samt material. Byggnaden har många ursprungliga detaljer bevarade.

Stegesund 1:50 Eriksberg

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1903 enligt FIR (1900-01 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Sommarnöje av amerikanskinspirerad cottagetyp med tvärställda byggnadskroppar av samma höjd. Sadeltak täckt med svartmålad bandplåt. Dekorativa taktassar. Plåtinklädd skorsten med utkragat krön. Gulmålade fasader med panel på förvandring samt liggande och stående spontad panel. Utbyggd entré åt söder. Vitmålade småspröjsade fönster i källarvåningen, 1920-tals klassicistiska på de övriga. Balkong vilande på horisontella konsoler på den sydöstra gaveln. Senare inbyggd veranda på östra hörnet. Dess något högresta form kan komma sig av den ursprungliga funktionen som telefonstation. *Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 ursprungligen med gul stående panel och plåttak. Detta var öarnas telefonstation.*

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprunglig byggnadsvolym med tvärställda kroppar

Sadeltak

Skorsten med utkragat krön

Fasadbehandlingen med liggande och stående panel samt panel på förvandring

Fönstersättning och lufter

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Naturstenssockeln

Bedömning:

Värdefullt tack vare sitt ursprungliga uttryck, volym, material samt funktionen som öarnas telefonstation. Byggnaden har många ursprungliga detaljer bevarade.

Stegesund 1:51

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1946 enligt FIR

Händelser: Tillbyggt 1969

Beskrivning:

-

Karaktärsdrag och detaljer:

-

Bedömning:

-

Stegesund 1:52. Stegesunds herrgård

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1909 enligt FIR, äldre enligt litteratur och kartor

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

En av Stegesunds tidigare ägare, skutskeppare Anders Gustaf Österman, uppförde och bodde i herrgården fram till 1880-talet. Byggnadens glasverandor uppförs 1887 då Österman har dött, även övervåningen inreds då. Sommarnöje av ombyggd lantmannabyggnad med inglasade verandor i båda våningsplanen. Sadeltak täckt med bandplåt, ursprungligen lertegel. Dubbla plåtinklädda skorstenar med utkragande krön. Naturstenssockel. Fasader med locklistpanel i faluröd kulör, fönsterbröstningar med liggande panel på verandorna. Fältindelad gavelröste på veranda. Inbyggd farstukvist med dekorativa element samt dubbla entrédörrar av enkelt utförande med fönsterrutor upptill och dubbla speglar. Dekorativa vitmålade vindskivor och taktassar. Vitmålade knutar och gesimser. Vitmålade fönster, i huvudsak tvålufts, troligtvis ursprungliga. Lunettfönster på gavlna. Senare tillkommen balkong på den östra gaveln, enligt uppgift samtida med farstukvisten men kan ha förnyats ytterligare en gång. Finns även ett äldre timrat uthus på fastigheten

Karaktärsdrag och detaljer:

Byggnadsvolymen med sadeltaket och verandorna

Skorstenar med utkragande krön

Fasadbehandlingen med locklistpanel, färgsättning samt fältindelningar

Ursprungliga fönster. Fönstersättning och lufter

Dekorativa vindskivor och taktassar

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Naturstenssockeln

Bedömning:

Omistligt tack vare sitt ursprungliga uttryck, volym samt material. Ett av de tidigaste husen på ön i ett väl synligt läge vid den gemensamma bryggan. Herrgården är ett bra exempel på en befintlig lantmannabyggnad som omvandlats till sommarnöje.

Stegesund 1:54 Rosersberg

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1910 enligt FIR

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Sommarnöje med drag av fornnordisk stil, tillbyggt i omgångar. Sadeltak med valmad spets täckt med holländskt svart enkupigt lertegel. Plåtklädda pulpettak på tillbyggnaderna. Plåtinklädd skorsten med utkragande krön samt huv med ballerina. Fasaderna med rödmålad liggande stockpanel. Entré med skärmtak uppbyggt av snidade stolpar samt kalkstenstrappa. Ursprungliga småspröjsade fönster i band om upp till fem stycken. Sockel av svartmålad betong. På vissa ställen går marken ända upp till panelen. Komplementbyggnader finns på fastigheten. *Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 var det tidigare timmerfasad, nu tillbyggt.*

Karaktärsdrag och detaljer:

Fasadbehandling liggande stockpanel

Sadeltak med valmad spets täckt med enkupigt lertegel

Skorsten med utkragat krön

Ursprungliga fönster

Fönstersättning och lufter

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Bedömning:

Värdefullt som en av få villor i fornnordisk stil på öarna med utläsbar ursprunglig byggnadsvolym och ursprungliga fönster i band.

Stegesund 1:56

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1996 enligt FIR

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Nybyggt flerfamiljshus från 1996. Ersatte nerbrunnen byggnad.

Äldre komplementbyggnad finns på fastigheten.

Karaktärsdrag och detaljer:

-

Bedömning:

Den äldre komplementbyggnaden har kvar mycket av sin ursprunglighet och bedöms som **värdfull**.

Stegesund 1:57 Hyddan

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1909 enligt FIR (1600-talet? enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Ombyggt 1979

Beskrivning:

Sommarnöje av rektangulär typ med ursprung i en lantmannabyggnad. En av de tidigaste bebyggda fastigheterna på ön. Byggnaden är med på ägostyckningskartan inför exploateringen 1900. Där syns dock inte verandan och frontespisen på den sydvästra fasaden. Dessa kan ha kommit till vid ombyggnaden 1979.

Sadeltak täckt med korrugerad plåt, ursprungligen troligtvis enkupigt lertegel. Putsad skorsten med utkragat krön och plåtsvep. Rödmålade fasader med locklistpanel samt svartmålade knutar. Vitmålade klassicistiska fönster, ej ursprungliga, med svarta omfattningar. Småspröjsade fönster på verandan. Naturstenssockel. Flera komplementbyggnader och uthus finns på fastigheten. En äldre timrad bod utmärker sig. *Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 var det här som Lindqvist bodde.*

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprunglig byggnadsvolym

Sadeltak genombrutet av frontespiser

Skorsten med utkragat krön

Rödmålade fasader med locklistpanel

Fönstersättning och lufter

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Naturstenssockeln

Bedömning:

Värdefullt som en av de tidigaste byggnaderna på ön och sitt ursprungliga uttryck, volym samt material.

Stegesund 1:58

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1909 enligt FIR (Tillhör den äldre bebyggelsen på ön, ombyggt 1901 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Nybyggnad av gäststugor 1964

Beskrivning:

Sommarnöje av ursprungligen rektangulär typ med gavelfasad och veranda mot vattnet. En av de tidigaste bebyggda fastigheterna på ön. Byggnaden är med på ägostyckningskartan inför exploateringen 1900. På den syns verandan ut mot vattnet samt den dåvarande farstukvisten åt nordost. Byggnaden har senare byggts ut med en lång huskropp åt nordost. På taket sitter en vindflöjeln med årtal 1901. Sadeltak täckt med tvåkupigt lertegel. Plåtinklädda skorstenar. Gulmålade fasader klädda med locklistpanel och vita knutar. Grön målade från ombyggnaden ursprungliga fönster med vita omfattningar. Naturstenssockel.

Karaktärsdrag och detaljer:

Sadeltak täckt med tvåkupigt lertegel

Fasader med locklistpanel

Ursprungliga fönster från ombyggnaden

Verandan mot vattnet

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Naturstenssockeln

Bedömning:

Värdefullt som en av de tidigaste byggnaderna på ön samt som exempel på förnyelse av ursprunglig skärgårdsbebyggelse till ett för tiden runt 1900 modernt sommarnöje.

Stegesund 1:59 Krogen

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1909 enligt FIR

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

En av de tidigast bebyggda fastigheterna på ön. Byggnaden är med på ägostyckningskartan inför exploateringen 1900. Oklart vad som finns kvar av den ursprungliga byggnaden då den är kraftigt till- och ombyggd med tillägg som utbyggnader och takkupor. Byggnaden har ett kraftigt valmat mansardtak täckt med tvåkupigt lertegel, troligtvis ursprungligt. Putsad skorsten med utkragat krön och plåthuv. Fasaderna är rödmålade och klädda med både pärlspont och locklistpanel. Vissa utav fönstren kan vara ursprungliga. Svartmålade naturstenssockel.

Karaktärsdrag och detaljer:

Det dominerande valmade mansardtaket täckt med tvåkupigt lertegel

Skorsten med utkragat krön

Ursprunglig byggnadsvolym

Fönstersättning och lufter

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Naturstenssockeln

Bedömning:

Värdefullt som en av de tidigast bebyggda fastigheterna på öarna. Kan vara samma byggnad som fungerat som öns krog redan på 1600-talet.

Stegesund 1:60 Affären

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1929 enligt FIR (1903 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Inbyggnad av balkong och nybyggnad av plank 1988. Ändrad användning samt tillbyggnad av gäststuga 1995

Beskrivning:

Förändrad och förenklad rektangulär panelad snickarvilla med inbyggda verandor i båda våningarna. Sadeltak täckt med svartmålad bandplåt, ursprungligen troligtvis lertegel. Skorstenar med utkragande krön. Rödmålade fasader med omväxlande liggande och stående spontad panel. Fönsteromfattningar, fältindelningar och våningsband är målade i en mörkare röd nyans. Vitmålade fönster, i huvudsak tre- och tvålufts, ej ursprungliga. Byggnaden ligger i kraftig souterräng. Gäststuga ligger på den övre delen av tomten. Äldre uthus finns i anslutning till trädgården. *Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 byggd som speceriaffär av Specerihandlare Hjort. Ursprungligen ljusgrön och röd panel.*

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprunglig byggnadsvolym

Sadeltak

Skorstenar med utkragande krön

Fasadbehandlingen med liggande och stående panel

Fönstersättning och lufter

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Bedömning:

Värdefullt som exempel på en stor villa av rektangulär typ med blandad ursprunglig funktion.

Stegesund 1:61

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1910 enligt FIR (1906 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Enklare sommarnöje av rektangulär typ inspirerad av lantmannabyggnad med inbyggd veranda. Sadeltak täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel. Putsad skorsten med utkragat krön. Vitmålade dekorativa taktassar och gavelornament. Fasader med liggande panel målade med röd slamfärg. Knutar och våningsband är vitmålade. Treluftsfönster på bottenvåningen, två- och enlufts på övervåningen, samtliga vitmålade.

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprunglig byggnadsvolym med inglasad veranda

Sadeltaket täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel

Fasadbehandling med liggande panel samt våningsband

Vitmålade fönster

Ursprunglig fönstersättning

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Bedömning:

Värdefullt som representant för enklare sommarnöje med ursprunget i lantmannabyggnadens tradition.

Stegesund 1:140

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1947 enligt FIR

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

-

Karaktärsdrag och detaljer:

-

Bedömning:

-

Stegesund 1:141 och 143

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1909 enligt FIR

Händelser: Tillbyggt 1968. Gäststugor 1968. Mindre byggnad 1990.

Beskrivning:

Tillbyggt sommarhus.

Karaktärsdrag och detaljer:

-

Bedömning:

-

Stegesund 1:145

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1954 enligt FIR

Händelser: Tillbyggt 1969, 1975 och 1980

Beskrivning:

Sommarstuga ursprungligen byggd 1954. Tillbyggd i omgångar

Karaktärsdrag och detaljer:

-

Bedömning:

-

Stegesund 1:146

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 2009 enligt FIR

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

-

Karaktärsdrag och detaljer:

-

Bedömning:

-

Stegesund 1:147

Arkitekt: Byggmästare Anders Andersson

Byggår: 1909 enligt FIR

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Sommarnöje av cottagetyp med inslag av Schweizerstil. Utkragande tak med dekorativa konsoler på södra och västra fasaderna samt trapptorn med tälttak i det nordöstra hörnet. Murad skorsten med fyrpassmönster, utkragat krön och överbeslag av plåt. Byggnadsvolymen är förändrad genom om- och tillbyggnader. Sadeltak täckt med rödmålad bandplåt. Fasader med spontad gulmålad panel, liggande på den undre våningen och stående på den övre. Bröstningar med stående eller snedställd panel. Entré med skärmtak uppbyggt av snidade stolpar. Dekorativa vitmålade taktassar, konsoler samt tornets takfot. Vitmålade knutar samt våningsband. Nya stora enluftsönster. Höga smala rundbågade tvåluftsönster på tornet, troligtvis ursprungliga. Sockel av natursten och betong. Äldre komplementbyggnad finns på fastigheten. Den har valmat mansardtak med röd plåt och liggande gulmålad panel. Även ett båthus finns. *Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 var det byggmästare Anders Anderssons eget sommarnöje.*

Karaktärsdrag och detaljer:

Byggnadsvolymen med tornet

Den murade skorstenen med utkragat krön, överbeslag och fyrpassmönster

Den stående och liggande panelen med fältindelningar

Fönstersättning och lufter på tornets nordöstra sida

Dekorativa taktassar, konsoler samt tornets takfot

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Bedömning:

Värdefullt som en av få tornvillor på öarna, trots den förändrade byggnadsvolymen och de utbytta fönstren. Detta var byggmästare Anders Anderssons eget sommarnöje.

Stegesund 1:151

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1957 enligt FIR

Händelser: Tillbyggt 1992

Beskrivning:

-

Karaktärsdrag och detaljer:

-

Bedömning:

-

Stegesund 1:157

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1909 enligt FIR

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Avstyckad 1967 från Stegesund 1:24. Oklar ursprunglig funktion.

Huvudbyggnad: Långsmal byggnadskropp. Sadeltak täckt med tvåkupigt lertegel. Hög plåtinklädd skorsten med utkragat krön. Fasader med liggande spontad panel på undervåningen och panel på förvandring på den övre. Inglassad veranda mot vattnet, senare tillbyggd åt söder. Balkong ovanpå verandan. Tillbyggnad med entré åt nordväst. Vitmålade fönster, omfattningar och knutar. Naturstenssockel.

Badhus: Sadeltak med valmad spets klätt med tvåkupigt lertegel. Fasader med liggande spontad panel målade med röd slamfärg. Gavelröstena har stående vitmålad panel som går ner i uddar. Tre dörrar med gröna fältindelningar av liggande panel. Knutar och fönsteromfattningar är vitmålade. *Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 en på höjden påbyggd fiskarstuga.*

Karaktärsdrag och detaljer:

Lertegeltäckta sadeltak

Hög skorsten med utkragat krön

Röda slamfärgade fasader med vita fönster och knutar

Naturstenssockel

Bedömning:

Huvudbyggnad: **Värdefullt** som en av de tidigaste byggnaderna och med en typisk ändrad ursprunglig funktion.

Badhus: **Omistligt** som ett bra, välbevarat och tidigt exempel på den komplementbebyggelse och kultur som fanns kring sommarnöjena.

Stegesund 1:158

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1900 enligt FIR

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Panelad snickarvilla av amerikanskinspirerad cottagetyp med tvärställda byggnadskroppar. Senare inbyggd veranda i ena vinkeln. Sadeltak täckt med grönmålad bandplåt. Murad skorsten med utkragat krön och plåtsvep. Fasader med liggande och stående spontad panel. Vitmålade knutar, fönster, omfattningar och gavelutsmyckningar. Ursprungliga fönster, övervåningen har kraftiga överstycken. Bred takkupa på den södra fasaden med litet gavelmotiv/frontespis ovanpå. Takkupan har något smalare fönster, kan vara utbytta eller senare tillkomna. Balkong med kraftiga dekorativa konsoler på den norra gaveln. Entré med kvadratisk skärmtak i den andra vinkeln. Putsad sockel.

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprunglig byggnadsvolym med tvärställda kroppar

Sadeltak

Murad skorsten med utkragat krön

Fasadbehandlingen med liggande och stående panel

Ursprungliga fönster

Fönstersättning och lufter

Gavelutsmyckningar samt fönsteröverstycken

Balkongen med de kraftiga och dekorativa konsolerna

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Den höga sockeln

Bedömning:

Värdefullt tack vare sitt ursprungliga uttryck, volym samt material. Byggnaden har många ursprungliga detaljer bevarade.

Stegesund 1:159

Arkitekt: -

Byggår: 1989 enligt FIR

Händelser: -

Beskrivning:

Äldre byggnad finns på fastigheten som härstammar från Stegesund 1:49

Karaktärsdrag och detaljer:

-

Bedömning:

-

Stegesund 1:161 Högliden

Arkitekt: Ingen uppgift (en möjlig är Byggnadsingenjör Karl Bergström som ritat perspektiv på villan daterat 1900)

Byggår: 1905 enligt FIR

Händelser: Tillbyggt 1965. Tillbyggt 2001 med ny takkupa, altan samt delvis nya fönster.

Beskrivning:

Sommarnöje av amerikanskinspirerad cottagetypp med tvärställda byggnadskroppar med samma höjd. Sadeltak, med en valmad spets och senare tillkommen takkupa, täckt med tvåkupigt lertegel. Plåtinklädd skorsten med huv och ballerina. Dekorativa vitmålade taktassar och gavelutsmyckningar. Grönmalade fasader med liggande spontad panel samt vitmålade knutar, våningsband och fönsteromfattningar. Huset saknar markerad huvudentré. Entré- och altandörrarna samt de flesta fönster är rödmålade. Vissa fönster är vitmålade. Fönstren är antingen helt småspröjsade eller med småspröjsade överdelar. Huset har heller ingen markerad tidstypisk veranda men i det sydöstra hörnet finns en i huset integrerad veranda med en balkong ovanpå. En stor altan i två nivåer löper längs södra och västra fasaden. Huset ligger i souterräng på en hög naturstenssockel.

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprunglig byggnadsvolym med tvärställda kroppar
Sadeltak ,med en valmad spets, täckt med tvåkupigt lertegel
Fasadbehandlingen med liggande spontad panel samt kontrasterande färgsättning
Fönstersättning och lufter
Dekorativa taktassar och gavelornamenteringar
Den integrerade verandan och balkongen
Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer
Naturstenssockeln

Bedömning:

Värdefullt tack vare sitt ursprungliga uttryck, volym samt material.

Stegesund 1:163

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1895 enligt FIR

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Avstyckad från varvet 1999. Enligt uppgift en av de tidigaste byggnaderna på ön. Var tidigare bostadshus åt varvet. Byggnaden är med på ägostyckningskartan från 1900. Den har blivit tillbyggd i omgångar genom åren. Sadeltak täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel. Putsad skorsten. Fasaderna har både liggande och stående panel som är rödmålade med slamfärg. Fönstren som är nya, omfattningar och knutar är vitmålade.

Karaktärsdrag och detaljer:

Sadeltak täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel

Fasader med liggande och stående panel målade med röd slamfärg

Vitmålade fönster, omfattningar och knutar

Naturstenssockel

Bedömning:

Värdefullt som en av de tidigaste permanent bebodda byggnaderna på ön.

Stegesund 1:164

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1965 enligt FIR

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Fritidshus från 1965. Tillbyggt i omgångar.

Karaktärsdrag och detaljer:

-

Bedömning:

En del karaktäristiska detaljer kvar. Tex den vackra tidstypiska entrén.

Byggnadsbeskrivningar – Vikingsborg

Stegesund 1:62

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1930 enligt FIR

Händelser: Tillbyggt 1962 samt 2001. Nybyggnad av komplementbyggnad 1966

Beskrivning:

Enklare sommarnöje från 1930-talet med delvis valmat mansardtak täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel. Nu kraftigt om- och tillbyggt.

Karaktärsdrag och detaljer:

Delvis valmat mansardtak täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel

Fasader med träpanel

Bedömning:

-

Stegesund 1:63

Arkitekt: Byggmästare Anders Andersson

Byggår: 1903 enligt FIR (1903 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Swimmingpool 1975. Dispens för mindre byggnader 1989.

Beskrivning:

Sommarnöje med influenser av amerikansk cottagetypp med stor öppen entréveranda på västra hörnet. Sadeltak täckt med svart tegelimiterande plåt, ursprungligen troligtvis lertegel. Plåtinklädd skorsten med utkragat krön. Fasader med gulmålad spontad panel, liggande ner och stående uppe. Vitmålade våningsband, vindskivor, omfattningar och gavelutsmyckningar. Samtliga fönster är utbytta, förutom de minsta. Svartmålad naturstenssockel. Huset har blivit till och ombyggt.

Karaktärsdrag och detaljer:

Sadeltak

Skorsten med utkragat krön

Fasader med träpanel

Entréverandan med dekorativa inslag

De små ursprungliga fönstren

Bedömning:

Värdefullt som ett av de tidigaste sommarnöjena på ön, är dock kraftigt förändrat.

Stegesund 1:64

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1975 enligt FIR

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Välbevarad äldre komplementbyggnad finns på fastigheten nere vid vattnet.

Karaktärsdrag och detaljer för den äldre komplementbyggnaden:

Sadeltak täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel

Kraftig putsad skorsten

Fasader med rödmålad träpanel

Bedömning:

Värdefull äldre komplementbyggnad.

Stegesund 1:68

Arkitekt: Byggmästare Anders Andersson

Byggår: 1909 enligt FIR (1909-10 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Uthus och plank 1999.

Beskrivning:

Sommarnöje av cottagetypp med sadeltak täckt av tvåkupigt betongtegel, ursprungligen troligtvis lertegel, och oregelbunden fönstersättning. Murad och putsad skorsten med utkragat krön. Röda slamfärgsmålade fasader med grov timmerliknande panel med tunna knutar. Våningsband, fönster och de dekorativa omfattningarna är vitmålade. Likaså balkong- och trappräcken samt fönster och vindskivor. Några utav fönstren har blivit utbytta. Veranda i södra hörnet, numera inglasad, med balkong ovanpå. Halvt indragen balkong på nordvästra gaveln med rödmålade ”timrade” konsoler. Hög spritputsad sockel.

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprunglig byggnadsvolym med tvärställda byggnadskroppar, veranda samt den halvt indragna balkongen

Sadeltak täckt med tegel

Murad skorsten med utkragat krön

Fasadbehandlingen med röd slamfärgsmålade timmerliknande panel

De ursprungliga fönstren

Dekorativa fönsteromfattningar

Fönstersättning och lufter

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Den höga sockeln

Bedömning:

Värdefullt välbevarat sommarnöje av cottagetypp.

Stegesund 1:69

Arkitekt: Ej påbörjat men färdigställt av Fritz Ullrich

Byggår: 1913 enligt FIR (1912-13 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Sommarnöje i sk herrgårdsstil med delvis valmat mansardtak täckt med enkupigt lertegel, troligtvis ursprungligt. Plåtinklädd skorsten. Stor frontespis med drag av jugend på södra fasaden. Utbyggd entré längs norra fasaden. Ockrafärgade fasader med panel på förvandring på undervåningen och locklist på den övre. Ett vitmålat rundbågigt våningsband löper runt byggnaden. Vindskivor och fönsteromfattningar är vitmålade. Byggnaden har kvar sina ursprungliga fönster med småspröjsade överfönster, de är målade i en mörkt röd kulör. Stor inglasad veranda på södra fasaden med småspröjsade överfönster med snett skurna hörn. Samma typ av fönster återfinns på fastigheten Stegesund 1:85 som Fritz Ullrichs ritade åt sig själv. Halvt indragen balkong på västra fasaden med trekantig nisch. Större balkong ovanpå den inglasade verandan. Putsad sockel. *Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 hade byggnaden brum panel på förvandring vid inventeringstillfället.*

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprunglig byggnadsvolym med stor frontespis med drag av jugend

Delvis valmat mansardtak täckt med enkupigt lertegel

Den inglasade verandan med karaktäristisk fönstersättning

Den halvt indragna balkongen med trekantig nisch samt balkongen ovanpå verandan

Fasadbehandlingen med panel på förvandring, locklist och det rundbågade våningsbandet

De ursprungliga fönstren med småspröjsade överfönster

Fönstersättning och lufter

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Bedömning:

Värdefullt sommarnöje i sk herrgårdsstil med många ursprungliga detaljer bevarade.

Stegesund 1:78

Arkitekt: Byggmästare Johansson

Byggår: 1923 enligt FIR (1923 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Nybyggnad mindre byggnad 1985. Tillbyggnad av fritidshus 1990 samt 2006.

Beskrivning:

Enkelt sommarnöje från 1920-talet med typisk klassicistiskt formspråk. Sadeltak täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel. Murad skorsten utkragat krön och överbeslag av plåt. Gulmålade fasader med locklistpanel. Ursprungliga vitmålade fönster med tidstypisk spröjsning. Lunettformad takkupa på sydvästra takfallet, konventionell mindre kupa på det nordöstra. Stor tillbyggd veranda åt sydväst målade i en annan gul kulör. Knutar och vindskivor är vitmålade.

Karaktärsdrag och detaljer:

Den tydligt utläsbara ursprungliga byggnadsvolymen

Sadeltaket täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel

Murad skorsten utkragat krön

Fasaderna med locklistpanel

Ursprungliga fönster och lunettformad takkupa

Bedömning:

Värdefullt som ett av få exempel på ett enklare sommarnöje med klassicistisk arkitektur.

Välbevarad ursprunglig byggnadsvolym dock med tillbyggd stor inglasad veranda.

Stegesund 1:79

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 2000 enligt FIR

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

-

Karaktärsdrag och detaljer:

-

Bedömning:

-

Stegesund 1:80

Arkitekt: Inga uppgifter

Byggår: 1904 enligt FIR (1906 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Ändring av fasad och takbeklädnad 1971 och 1978.

Beskrivning:

Sommarnöje i sk herrgårdsstil med stort valmat mansardtak täckt med glaserat tegel. Plåtinklädda skorstenar med utkragande krön. Fasader klädda med mexitegel. Stor frontespis med balkong uppbyggen av kolonner på sydvästra fasaden. Entré med frontespis på nordöstra fasaden. Två stora takkupor på nordöstra och nordvästra takfallen, två små runda kupor på det sydvästra. Vitmålade ursprungliga småspröjsade fönster. Stor glasad veranda på sydöstra gaveln. Verandans samtliga fönsterpartier har bytts ut. Senare tillkommen utbyggnad ovanpå verandan. Betongsockel. *Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 ursprungligen med tegeltak och fasader med vit kalkputs.*

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprunglig byggnadsvolym med frontespiser, veranda och balkongen uppbyggen av kolonner

Det stora valmade mansardtaket täckt med tegel

Skorstenar med utkragande krön

Ursprungliga småspröjsade fönster

Fönstersättning och lufter

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Bedömning:

Värdefullt som ett av de tidigaste och största sommarnöjena på öarna. Men byggnaden är kraftigt förändrad med nytt fasad- och takmaterial samt ändrad fönstersättning på verandan.

Stegesund 1:82

Arkitekt: Inga uppgifter

Byggår: 1909 enligt FIR (1906 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Ombyggt 1977.

Beskrivning:

Sommarnöje av cottagetyp. Sadeltak täckt med tvåkupigt lertegel. Plåtinklädd skorsten med utkragat krön och plåtsvep. Mjukt rundade takkupor. Röda slamfärgsmålade fasader med liggande spontad panel på undervåningen och stående på den övre. Vitmålade ursprungliga småspröjsade fönster med dekorativa omfattningar. Vitmålade knutar, dekorativa vindskivor och taktassar. Vitmålat kraftigt våningsband löper kring byggnaden. Delvis inglasad entréveranda på sydöstra hörnet med balkong ovanpå uppburen av vitmålade dekorativa stolpar. Tillbyggnad på sydvästra hörnet, oklart om den är ursprunglig. Inbyggd köksentré på norra fasaden, oklart om den är ursprunglig. Putsad svartmålad sockel.

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprunglig byggnadsvolym med tvärställda byggnadskroppar och entréveranda

Sadeltaket täckt med tvåkupigt lertegel

Skorsten med utkragat krön

Fasadbehandlingen med röd slamfärgsmålade spontad panel och vitmålade detaljer som dekorativa vindskivor, knutar och våningsband

Ursprungliga fönster

Fönstersättning och lufter

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Den höga sockeln

Bedömning:

Värdefullt sommarnöje i ett välbevarat skick.

Stegesund 1:84

Arkitekt: Fritz Ullrich

Byggår: 1914 enligt FIR (1914 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Nybyggnad mindre byggnad 1964. Uthus 1999.

Beskrivning:

Sommarnöje i sk herrgårdsstil med klassicistiska drag. Mansardtak klätt med platt lertegel. Plåtinklädda skorstenar. Frontespis med drag av jugend på östra fasaden. Kvadratisk utbyggnad på den västra fasaden. Äldre utbyggnad på norra gaveln i form av två kuber, nästan som flyglar. Oklart om de är ursprungliga eller senare tillkomna. Mindre veranda på nordöstra hörnet. Gulmålade fasader med bred panel och profilerad locklist. Ett kraftigt vitmålat våningsband löper runt byggnaden. Byggnadens samtliga hörn har pilasterliknade utsmyckningar. Vindskivor och fönsteromfattningar är vitmålade. Byggnaden har kvar sina ursprungliga fönster med varierande spröjsning, de är vitmålade. Senare tillkommen inglasad veranda med balkong ovanpå i sydvästra hörnet. Spritputsad sockel. *Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 byggt som ett tvåfamiljshus med varsin halva.*

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprunglig byggnadsvolym med klassicistiska drag, stor frontespis med drag av jugend samt kvadratisk utbyggnad på västra fasaden

Mansardtak klätt med platt lertegel

Fasadbehandlingen med bred profilerad locklistpanel, det kraftiga våningsbandet samt hörnens pilasterutsmyckning

De ursprungliga fönstren

Fönstersättning och lufter

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Bedömning:

Värdefullt sommarnöje i sk herrgårdsstil med många ursprungliga detaljer bevarade.

Stegesund 1:85 Villa Mellangården

Arkitekt: Fritz Ullrich

Byggår: 1905 enligt FIR (1907 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Sommarnöje av cottagetypp med delvis valmat mansardtak täckt med platt lertegel. Plåtinklädd skorsten med dekorativ tegeltäckt huv. Slätputsade fasader i en ljus beige kulör med grönmålade trädetaljer som fönster, vindskivor, burspråk, balkongräcken, verandastolpar samt gavlarnas dekorativa fältindelningar. Vindskivorna är dekorativt sågade med ett mjukt böljande vågmönster. Fönstren som är ursprungliga är antingen småspröjsade eller har småspröjsade överfönster. Övervåningens burspråk på sydöstra fasaden har fönster med blyspröjsning. Byggnaden har oregelbunden fönstersättning som följer rummets olika funktioner. Utbyggd entré med litet skärmtak på sydvästra gaveln med halvt indragen balkong ovanpå, entrédörren är ursprunglig med originalbeslag och galler. Burspråk i båda våningarna på sydöstra fasaden. Två burspråk på övervåningen på nordvästra fasaden. Ett burspråk finns även på övervåningen på nordöstra gaveln. Här har fönstren bytts. Sidoentré med spröjsat överljus på nordvästra fasaden. Stor inglasad veranda på nordöstra gaveln med småspröjsade överfönster med snett skurna hörn. Samma typ av fönster återfinns man på fastigheten Stegesund 1:69. Fönstrens underdelar är öppningsbara genom att skjutas uppåt. Verandan har putsade bröstningar mellan de bärande dekorativa stolparna. Verandans entré har en trappa med dekorativt räcke. Naturstenssockel. *Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 ursprungligen med glaserat tegel.*

I boken "Sommarnöjen vid vatten" av Ann Katrin Pihl Atmer beskrivs fastigheten på följande sätt:

"Till skillnad från de flesta andra villorna var arkitekten Fritz Ullrichs Villa Mellangården på Hästholmen utförd i sten och tegel, putsad och med ett stort tak i glaserat tegel. Naturligtvis ritade Ullrich villan själv, 1907. Med tanke på barnen ville han och hustrun Jenny inte ha sjötomt, även om villan har sjöutsikt åt både norr och söder."

”Den fina gestaltningen genomförd på en relativt begränsad yta gör Mellangården till något alldeles speciellt. Här finns många lekfulla detaljer. Hallen är välkomnande i gult med målningar av ekorrar och skator och med inlagda glasprismor. Den avancerade uppvärmningsanordningen, kallad eminentugn, är i varmare gult. En tryckt instruktion informerade att jungfrun varje morgon skulle rensa bort rost och rengöra framgallret. Matsalens gyllenlädertapeter och höga träpanel får besökaren att tänka på miljöer i Tyskland och andra mellaneuropeiska länder, där Fritz Ullrich studerade under sin ungdom. Tidigare fanns här ett stort samlande bord med stolar i samma stil. Inlagda målningar i fönsterglasets associerar till medeltiden och barocken. Salongen kontrasterar mot matsalen på ett slående sätt. Den är ljus och hållen i gustaviansk stil. Den glasade verandan var den givna platsen för samvaro med sin utsikt över vattnet. Här kunde fönstren dras upp under varma dagar. Små skulpturer och trädgårdsmöbler bestående av trädgrenar i gjutjärn är rester från den tid då det behövdes trädgårdskullor och trädgårdsmästare för att sköta trädgården.”

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprunglig byggnadsvolym med burspråk, utbyggd entré och inglasad veranda
Det delvis valmade mansardtaket täckt med platt lertegel
Skorsten med dekorativ tegeltäckt huv
De putsade fasaderna i ljus kulör med grönmålade dekorativa trädetaljer
Ursprungliga fönster
De blyspröjsade fönstren i burspråket
Den inglasade verandan med sin karaktäristiska fönstersättning
Entrén med ursprunglig dörr och beslag samt tegelklätt skärmtak
Fönstersättning och lufter
Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer
Naturstenssockeln

Bedömning:

Omistligt sommarnöje som har ritats av arkitekt Fritz Ullrich åt sig själv. Byggnaden är i stort sett oförändrad och mycket välbevarad.

Stegesund 1:86

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1978 enligt FIR

Händelser: Tillbyggt 1993

Beskrivning:

-

Karaktärsdrag och detaljer:

-

Bedömning:

-

Stegesund 1:87

Arkitekt: Byggmästare Anders Andersson

Byggår: 1904 enligt FIR (1903 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Sommarnöje av cottagetypp med diverse tillbyggnader. Rödmålade fasader med spontad panel samt grönmålade knutar och omfattningar. Sadeltak täckt med svart korrugerad plåt.

Plåtinklädd skorsten med plåtsvep. Vitmålade utbytta fönster. Stor inglasad veranda längs västra fasaden. Balkong på södra gaveln med dekorativa konsoler. Svartmålad betongsockel.

Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 ett av de först byggda sommarnöjena på Vikingsborg/Hästholmen.

Karaktärsdrag och detaljer:

Sadeltak

Fasader med spontad panel

Balkongen med grova dekorativa konsoler

Bedömning:

Värdefullt som ett av de tidigaste sommarnöjena men dock kraftigt förändrat.

Stegesund 1:95

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1969 enligt FIR

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

-

Karaktärsdrag och detaljer:

-

Bedömning:

-

Stegesund 1:97

Arkitekt: Fritz Ullrich och Byggmästare Edlund

Byggår: 1909 enligt FIR (1910-11 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Sommarnöje med tyskinfluerat engelskt lanthus som förebild. Byggnadsvolymen är i grunden rektangulär men rikt differentierad med burspråk, loggior och balkong. Det valmade sadeltaket täckt med ursprungligt platt lertegel är uppbrutet med takkupor i flera våningar på det nordvästra takfallet och de båda loggiorna på det sydöstra. Gavelspetsarna har små trekantiga fönster med spröjs som ljusinsläpp till vinden. Putsade skorstenar med dekorativa huvar täckta med glaserat tegel. Fasaderna är omputsade med en ljus tunn påsprutad puts med struktur. Grönmalade ursprungliga fönster med småspröjsade överdelar. Matsalen har två stycken stora tredelade enlufts-fönster i östra hörnet som skjuts uppåt in i väggen och har blystavar innanför panelen som motvikt. Ett av dessa har tyvärr bytts ut och ersatts av nya individuellt öppningsbara fönster med väsentligt mindre glasyta samt i en för huset avvikande vit kulör. Även fönstren i burspråket på nordöstra gaveln har troligtvis bytts ut. Övervåningens fönster på sydvästra gaveln har kvar sina ursprungliga grönmalade fönsterluckor med tre speglar i varje lucka. De flesta av övervåningens fönster har kvar sin blyspröjsning. Takkuporna och burspråket på nordvästra fasaden har småspröjsade fönster. Dessa är täckta med tvåkupigt lertegel efter en omläggning på 1940-talet. Entrén har kvar sin ursprungliga grönmalade dörr med svarta smidesbeslag och galler för glasrutan, senare tillkommet trappräcke. Skärmtaket har sadeltaksform och är klätt med samma platta lertegel som den övriga byggnaden. Ut mot vattnet finns en stor rundad stensatt altan med vitmålat träräcke och två små fönstergluggar. Den höga sockeln/källarvåningen är spritputsad i en grå kulör.

Interiört är det väldigt mycket original kvar, både vad gäller snickerier, tak och tapeter. *Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 reveterat vitt, holländskt taktegel och balkongräcken med hjärtmönster.*

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprunglig byggnadsvolymer med burspråk och loggior
Det valmade sadeltaket med de trekantiga fönstren i gavelspetsarna
Det platta ursprungliga lerteglet
Putsade skorstenar med dekorativa huvar täckta med tegel
De putsade fasaderna i ljus kulör, ursprungligen vita
De grönmålade ursprungliga fönstren med småspröjsade överdelar
Övervåningens blyspröjsade fönster
Matsalens skjutbara fönsteröppningar
De ursprungliga fönsterluckorna på sydvästra gaveln
Entrén med ursprunglig dörr och beslag samt tegelklätt skärmtak
Den runda stenaltanen ut mot vattnet
Den höga sockeln/källarvåningen
Fönstersättning och lufter
Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Bedömning:

Omistligt sommarnöje i ett i stort sett ursprungligt skick men tyvärr med ett kraftigt eftersatt underhåll. Byggnaden påminner om den villa som Fritz Ullrich ritade åt sig själv på ön vid samma tid med många gemensamma detaljer. Några exempel på detta är entrédörrarna samt de skjutbara fönstren i matsalen. Ett av få ursprungliga putsade sommarnöjen på öarna.

Stegesund 1:100

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1944 enligt FIR

Händelser: Tillbyggt 2006

Beskrivning:

-

Karaktärsdrag:

-

Bedömning:

-

Stegesund 1:101 Solgård

Arkitekt: Ivar Tengbom och Ernst Torulf

Byggår: 1913 enligt FIR (1912 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: 1962 återuppbyggnad av båthus och bastu efter brand

Beskrivning:

Sommarnöje i enkel tidig klassicistisk herrgårdsarkitektur med många dekorativa element. Mansardtak, genombrutet av två frontespiser, täckt med ursprungligt enkupigt lertegel. Putsade skorstenar med utkragande krön och överbeslag av plåt med dekorativa plåtbleck. Fasader med locklistpanel. Ursprungliga småspröjsade fönster. Två hörnplacerade verandor ut mot vattnet med balkonger ovanpå. Mindre balkong ovanför entrén på södra fasaden. Naturstenssockel med dekorativa utskjutande stenar. Stort bryggkomplex med båthus och diverse bodar vid stranden åt öster. Anläggningen har flera ursprungliga komplementbyggnader som trädgårdsmästarebostad och växthus kvar.

I boken "Sommarnöjet i skärgården" av Ann Katrin Pihl Atmer beskrivs fastigheten på följande sätt:

"Villa Solgård på Stegesund är ett magnifikt och tidigt exempel på den begynnande klassicismen. Villan ritades 1912 av arkitektfirman Tengbom och Torulf åt Erik Hirsch, som var industriman och en av grundarna av AB Pump-Separator, vars verkställande direktör han var. Villan utformades som en herrgårdsbyggnad med brutet tak. De klassicerande elementen återfinns i de joniska kolonner som flankerar entrén mot land, men också de doriska på sjöfasadens verandor. Villan hade också stilinslag från barocken, skönjbara i fönsteröverstyckena och i burspråkets tornhuvliknande tak. Planen var den sexdelade herrgårdsplanen, men var inte helt regelbunden och matsalen hade skjutits ut i liv med de flankerande verandorna. Solgård kläddes med en stående vit locklistpanel, en fasadbehandling som var traditionell men som nu återupptogs och skiljde villan från de äldre trävillorna, med deras noggrant artikulerade yttre höljen. Solgård är på grund av sin genomarbetade utformning av största intresse. Eftersom den är jämnårig med Benckerts Ägnö-villa breddar

den också bilden av den tidiga klassicismen och vi ser tydligt hur nära sammanbunden denna är med barocken och äldre svensk herrgårdstradition.”

I boken ”Sommarnöjen vid vattnet” av Ann Katrin Pihl Atmer beskrivs fastigheten på följande sätt:

”Solgård på Stegesund utanför Vaxholm är ett av den inre skärgårdens mest storslagna ställen. Tomten vetter mot nordost med en strålande utsikt över Trälhavet, där ångbåtarna vid sekelskiftet pilade fram och tillbaka. Det sägs att tomten var den enda som fanns kvar på Stegesund, när den 1912 förvärvades av industrimannen Erik Hirsch, som något år tidigare hyrt en villa mot Stegesundet. Enligt författaren Per Wästberg, vars barndomsställe det var, fanns här en badplats med öns enda allmänna badhus fram till 1911. De flesta tidiga tomtägarna köpte fastigheter som vette mot Vaxholm och Stegesundet, medan den del där Solgård kom att placeras och som efter sekelskiftet kallades Vikingsborg, bebyggdes något senare. Den kanal som sprängdes mellan Trälhavet och Vaxholmsfjärden gjorde det lättare att sälja tomter på Vikingsborg. Erik Hirsch var verkställande direktör på AB Pump-Separator som hade affärer runt hela världen. Separatoren hade uppfunnits av Gustaf de Laval, men när patentet löpte ut uppstod en rad fabriker för tillverkning av separatorer. Störst av dessa var Pump-Separator. Tomten var vid köpet mer eller mindre ett kärr och fick täckdikas. Sand och grus fylldes på, det röjdes och planterades. Allt arbete ledde till att villan kunde placeras så lyckligt att fasaden mot vattnet var belyst på morgonen och den in mot land mitt på dagen. Av de två arkitekter, Ivar Tengbom och Ernst Torulf, som 1912 fick i uppdrag att rita villan, hade Tengbom vid denna tid etablerat sig stort i arkitektvärlden. Han och Torulf hade inlett sitt kompanjonskap omkring 1903, vilket varade till 1912. I praktiken bedrevs arbetet på två kontor, i Göteborg där Torulf arbetade och i Stockholm där Tengbom var chef. Efter separationen förblev Torulf i Göteborg medan Tengbom tog över stockholmskontoret. Ivar Tengboms största framgång av flera efter sekelskiftet var när han 1912 vann tävlingen om Stockholms Enskilda Bank och också fick i uppdrag att uppföra byggnaden. Han hade vid denna tid också börjat syssla med den enskilda bostaden och ritade 1910 en villa åt konstkritikern August Brunius, om vilken denne skrev gillande i sin bok Hus och hem (1911). Att Erik Hirsch valde Tengbom och Torulf för sin villa var alltså naturligt. Tengbom var i hög grad en man i ropet vid detta tillfälle. Även om Solgård i första hand erinrade om svensk herrgårdsarkitektur, kan man kanske i dess stora form och kraftiga men enkla detaljer se att Ivar Tengbom även varit intresserad av dansk byggnadskonst. Planen är traditionellt svensk med en stor sal i mitten, som skjutits fram mot utsikten. Att den är omgiven av två verandor, den ena glasad, den andra öppen, var ett önskemål från byggherren, som inte ville ha den sedvanligt stora glasverandan placerad framför salen. /.../ Invid den kraftiga bryggan med de två båthusen låg Erik Hirsch stora internationella nio meters R-yacht Ta-Ta förtöjd. Badhus med omklädningsrum, tvättstuga med klappbrygga, mangelbod och snickarbod hörde också till. Trädgården var planterad med färgrika och exotiska träd, blodlönn, blodbok och lärkträd. En tjugotvå meter hög flaggstång markerade ställets betydelse. Grusgångarna är nu mestadels försvunna, men stället har i övrigt kvar sin storslagna framtoning.”

Karaktärsdrag:

Ursprunglig byggnadsvolymer med verandor och balkonger

Mansardtaket genombrutet av frontespiser och täckt med ursprungligt enkupigt lertegel

Putsade skorstenar med utkragande krön och överbeslag av plåt med dekorativa plåtbleck

Fasadbehandlingen med locklistpanel, kolonner, pilastrar och fönsteromfattningar

Ursprungliga småspröjsade fönster

Fönstersättning och lufter

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer
Naturstenssockeln med dekorativa utskjutande stenar

Bedömning:

Omistligt som ett av de absolut viktigaste sommarnöjena i Stockholms skärgård.

Stegesund 1:103 Gustafsdal

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1918 enligt FIR (1905-06 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Nybyggnad av sjöstuga 2002

Beskrivning:

Sommarnöje av cottagetypp med tvärställda byggnadskroppar. Sadeltak täckt med grönmålad bandplåt, ursprungligen troligtvis lertegel. Plåtinklädd skorsten med utkragat krön. Fasaderna med liggande spontad panel på den undre våningen och stående på den övre. Fält med stående panel under fönstren på undervåningen löper runt byggnaden. Dubbla verandor mot vattnet, den undre inglasad. Samtliga fönster utbytta. Dubbla balkonger på nordvästra fasaden. Mindre entréveranda på sydvästra fasaden samt lite veranda vid sidoentrén på sydöstra fasaden. Hög naturstenssockel.

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprunglig byggnadsvolym med verandor och balkonger

Sadeltak

Skorsten med utkragat krön

Fasadbehandlingen med omväxlande stående och liggande spontad panel

Fönster med småspröjsad överdel

Fönstersättning och lufter

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Naturstenssockeln

Bedömning:

Värdefullt tack vare sitt ursprungliga uttryck, volym samt material. Dock har samtliga fönster bytts ut.

Stegesund 1:104

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1940 enligt FIR (1940 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Tillbyggt 1992

Beskrivning:

Fritidshus från 1940. Tillbyggt och förändrat.

Moderna stuga ligger högre upp. Från 1990-talet?

Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 placerat där det tidigare låg en sjöbod.

Karaktärsdrag och detaljer:

-

Bedömning:

-

Stegesund 1:105

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1967 enligt FIR

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Sportstuga från slutet av 1960-talet. Tillbyggt?

Karaktärsdrag och detaljer:

-

Bedömning:

-

Stegesund 1:106

Arkitekt: Inga uppgifter

Byggår: 1913 enligt FIR

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Tre mindre komplementbyggnader till Solgård, Stegesund 1:101.

Den vita byggnaden har troligtvis tidigare varit växthus, nu ombyggt.

Karaktärsdrag:

-

Bedömning:

Värdefulla som en viktig del av anläggningen Solgård, Stegesund 1:101.

Stegesund 1:107

Arkitekt: Inga uppgifter

Byggår: 1915 enligt FIR

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Tvärställda byggnadskroppar. Mansardtak täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel. Plåtinklädda skorstenar med utkragande krön. Fasader med locklistpanel. Inglasad farstukvist. Olika typer av fönster runtom byggnaden.

Troligtvis trädgårdsmästarebostad till Solgård, Stegesund 1:101.

Karaktärsdrag:

Tvärställda byggnadskroppar

Mansardtak täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel

Skorstenar med utkragande krön

Fasader med locklistpanel

Bedömning:

Värdefullt som en viktig del av anläggningen Solgård, Stegesund 1:101.

Stegesund 1:112 Klippan

Arkitekt: Byggmästare Anders Andersson

Byggår: 1902 enligt FIR (1902 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Sommarnöje av rektangulär typ med plåttäckt sadeltak. Murad skorsten med plåtinklätt utkragat krön och plåtsvep. Panelad snickarvilla med amerikanska drag, främst den spetsiga frontespisen på entréfasaden. Fasader med röd slamfärgsmålade liggande spontad panel på undre våningen och stående på den övre. Våningsband, fältindelningar, knutar, omfattningar, vindskivor, taktassar samt gavelutsmyckningar är vitmålade. Grönmalade ursprungliga fönster. Inglasad veranda mot vattnet med helt inbyggd övervåning, troligtvis senare inbyggd. Tillbyggd på västra gaveln, troligtvis på 1920-talet. Stor entréveranda på södra fasaden med mindre balkong ovanpå. Både verandan och balkongen har vitmålade stolpar och överliggare till räckena med rödmålade barriärer. Betongsockel. Äldre uthus finns på fastigheten. *Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 ursprungligen med svart plåttak och liggande spontad panel. På 1920-talet tillbyggt åt väster.*

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprunglig byggnadskropp

Det plåttäckta sadeltaket

Murad skorsten med utkragat krön

Fasadbehandlingen med spontad panel, våningsband och fältindelningar

Ursprungliga fönster

Fönstersättning och lufter

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Bedömning:

Värdefullt som ett av de första sommarnöjena på öarna. Byggnaden är välbevarad och har kvar sitt ursprungliga uttryck.

Stegesund 1:115

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1916 enligt FIR

Händelser: Nybyggnad av fritidshus 1977, 1979 och 1984

Beskrivning:

Små enkla fritidshus uppförda i senare tid. Ett stort äldre badhus/tvättstuga som troligtvis tillhört Stegesund 1:116. Stort valmat sadeltak klätt med ursprungligt enkupigt lertegel. Fasader med gulmålad locklistpanel och vitmålade knutar i form av hörnlisener. Vitmålade småspröjsade fönster. Byggnadens uttryck påminner starkt om den mindre komplementbyggnaden på Stegesund 1:116. Ett åttkantigt äldre vattentorn i trä finns också på fastigheten. Tak med kupolform täckt med papp, ursprungligen troligtvis plåt. Fasader med brunmålad locklistpanel. Små vitmålade kvadratiska fönster under takfoten samt ett rektangulärt med krysspröjs bredvid entrén. Vitmålad dörr med stort spröjsat glasparti.

Karaktärsdrag och detaljer:

Badhuset/tvättstugan: Stort valmat sadeltak klätt med ursprungligt enkupigt lertegel

Fasader med locklistpanel samt hörnlisener

Småspröjsade fönster

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Vattentornet: Kupolformat tak

Fasader med locklistpanel

Fönstersättning och lufter

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Bedömning:

Viktiga byggnader som speglar hela epoken då sommarnöjena växer fram. Båda byggnaderna är mycket välbevarade. Badhuset/tvättstugan och vattentornet är **omistliga**.

Stegesund 1:116

Arkitekt: Ursprungligen Byggmästare Petterson åt sig själv. Totalt ombyggt 1912 av Ivar Tengbom åt bankdirektör Josef Nachmanson

Byggår: 1904 enligt FIR (1906-07 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Stort sommarnöje ritat av Ivar Tengbom med tydliga influenser från danskt villabyggande. I grunden rektangulär huskropp med indragna hörn i översta våningen i nordvästra och nordöstra hörnen. Stort valmat sadeltak täckt med ursprungligt enkupigt lertegel. Små låga takkupor på västra, södra och östra takfallen. Tre stycken höga plåtinklädda skorstenar med utkragande krön. Ockrafärgade spritputsade fasader. Vitmålade ursprungliga småspröjsade fönster. Ursprungliga grönmålade fönsterluckor med dekorativt utskurna hjärtformer, fält med snedställd panel samt svarta smidesgångjärn och beslag. Entré på södra fasaden med grönmålad ursprunglig dörr med speglar i olika storlekar samt dekorativa inlägg. Lunettformat överljus med solfjäderformad spröjs. Verandaentré har ursprunglig grönmålad dörr samt stort glasparti med spetsbågad spröjs. Samma dekorativa inlägg som dörren till huvudentrén samt dekorativt smidesräcke till trappan. Sidoentré, även den med grönmålad ursprunglig dörr samt liten farstukvist med tegelklätt skärmtak uppbyggt av vitmålade stolpar samt räcke med utskurna hjärtformade dekorationer. Långsmal vitmålad träbalkong längs den södra fasaden uppbyggt av tunna dekorativa stolpar. Inglasad något utbyggd veranda i nordvästra hörnet med två stora svagt rundbågade glasrutor. Ovanpå verandan en altan. Förhållandevis låg naturstenssockel. Äldre ursprunglig komplementbyggnad med klassicistiskt formspråk nere vid vattnet. *Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 har byggnaden tegelstomme.*

I boken "Sommaröarna" av Per Wästberg beskrivs fastigheten på följande sätt:

"Något år efter Solgård ritas Ivar Tengbom åt bankdirektör Josef Nachmanson den andra stora villan på ön, reveterad i apelsinfärg, på den plats mitt emot Ytterby där familjen också tidigare haft villa. Det blir en av de pampigaste i skärgården. Men Nachmansons flyttar redan vid

första världskrigets slut. En kusin till Josef Sachs på NK hyr där några somrar. Så står det tomt eller med tillfälliga hyresgäster i nära tio år, tills generalkonsul Hans Edvard Henke köper palatset i slutet av 20-talet. Det rustas upp, en cementserad vågbrytare ordnas för Marara II på 46 knop, sin tids snabbaste racer. Vännen Carl Milles pryder de engelska gräsmattorna med skulpturer. En konstgjord bäck porlar. Markiserna fladdrar över glasverandan, stenkajen kantas av en buxbomshäck. Många lustfartyg väljer Kodjupet i stället för Oxdjupet för att passera den vackra anläggningen.”

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprunglig byggnadsvolym med veranda samt indragna hörn i den översta våningen
Det valmade sadeltaket täckt med ursprungligt enkupigt lertegel samt de låga takkuporna
Tre stycken höga skorstenar med utkragande krön
Fasadbehandlingen med ockrafärgad puts
Huvudentrén med ursprunglig grönmålad dörr med dekorativa utsmyckningar samt det lunettformade överljuset med solfjäderspröjs
Sidoentré med ursprunglig grönmålad dörr
Verandaentré med ursprunglig grönmålad dörr med stort spröjsat glasparti med spetsbågar
Ursprungliga småspröjsade fönster
Fönstersättning och lufter
Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer
Naturstenssockel

Bedömning:

Omistligt sommarnöje ritat av Ivar Tengbom. Ett av de största i Stockholms skärgård vid den här tiden och ett bra exempel på privat sommarboende ritat av en av våra främsta arkitekter.

Stegesund 1:121

Arkitekt: Inga uppgifter

Byggår: 1909 enligt FIR (1904 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Sommarnöje av cottagetyp som trots avsaknaden av verandor, förutom den utanpåliggande entréverandan, har starka influenser av amerikansk shingle style. Byggnaden som vilar på en hög sockelvåning i souterräng har en rektangulär form men ger intrycket av att vara nästan kvadratisk. Den övre våningen är i förhållande till den undre något indragen. Valmat sadeltak täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel och med ett mindre ljusinsläpp mellan skorstenarna till vinden. Plåtinklädda skorstenar med utkragande krön och dekorativa tegeltäckta huvar. Tack vare frontespisen, burspråken, de dubbla takfallen och den indragna övervåningen äger byggnaden en stor plasticitet vilket är typiskt för shingle style. Fasaderna är spritputsade på undervåning och sockelvåning med en tunn fältindelad slätputsad del som löper ovanför fönstren. Den övre våningen är klädd med spån. Frontespis med balkong samt underliggande burspråk på västra fasaden. Frontespisens gavelröste har dekorativt sågad stående panel. Burspråk uppbyggt av kraftiga svängda konsoler med balkong ovanpå på södra fasaden. Balkong finns även på östra fasaden. Samtliga balkongerna har vitmålade träräcken med dekorativ krans som utsmyckning. Den östra sidans entré har tegelklätt skärmtak uppbyggt av dekorativt sågade stolpar samt kransar i räcket och soldekoration i gavelmotivet. Vitmålade ursprungliga småspröjsade fönster. Entréverandan på norra fasaden som är delvis inglasad kan vara senare tillkommen. Den är väl anpassad till byggnaden. På fastigheten ligger en stor komplementbyggnad som tjänat som trädgårdsmästarebostad. Den har liggande spontad panel. Vitmålade ursprungliga fönster. Mansardtak täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel. *Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 är trädgårdsmästarebostaden väl efterhållen och i bra skick, en viktig del av fastigheten.*

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprunglig byggnadsvolym med stor plasticitet

Det valmade sadeltaket täckt med ursprungligt tvåkupigt lertegel samt ljusinsläppet till vinden

Skorstenar med utkragande krön och dekorativa tegeltäckta huvar
Fasadbehandlingen med spritputsad sockel- och undervåning samt den spånbeklädda övervåningen
Entrén med den dekorativa farstukvisten
Ursprungliga småspröjsade fönster
Frontespisens gavelröste
Fönstersättning och lufter
Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer
Den höga sockelvåningen

Bedömning:

Omistligt som ett av de tidigaste sommarnöjena på ön och det enda med så tydlig influens från den amerikanska sk shingle style. Byggnaden är välbevarad med många ursprungliga detaljer. Mycket välbevarad komplementbyggnad som är en mycket viktig del av upplevelsen av fastigheten.

Stegesund 1:135

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1986 enligt FIR

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

-

Karaktärsdrag och detaljer:

-

Bedömning:

-

Stegesund 1:136

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1909 enligt FIR (1904 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Sommarnöje av cottagetypp med stort valmat sadeltak uppbrutet av frontespiser, spetsiga takkupor samt stor utkragande gavel med trepassmönster mot vattnet. Taket är täckt med platt lertegel, troligtvis ursprungligt. Murad skorsten med utkragat krön och plåtsvep. Röda slamfärgsmålade fasader med liggande spontad panel på undervåningen och stående på den övre. Våningsband, knutar, omfattningar och de grova dekorativa taktassarna är vitmålade. En del ursprungliga fönster finns kvar, en del har blivit utbytta, samtliga är vitmålade. Delvis inglasad entréveranda med dekorativa stolpar och veranda barriär på norra fasaden. Sidoentrén med ursprunglig dörr har samma dekorativa stolpar och barriär. Den stora utkragande gaveln med loggia mot vattnet bärs upp av vitmålade konsoler. Under gavel finns en senare tillkommen inglasad veranda. Tidigare var där troligtvis en öppen indragen veranda. Naturstenssockel.

Karaktärsdrag och detaljer:

Ursprunglig byggnadsvolym med frontespiser och utkragande gavel mot vattnet
Det valmade sadeltaket täckt med platt lertegel genombrutet av frontespiser och takkupa
Murad skorsten med utkragat krön
Fasadbehandlingen med röd slamfärgsmålade spontad panel samt vitmålade detaljer
Entrén med den delvis inglasade verandan
Sidoentrén med ursprunglig dörr samt samma stolpar och barriär som huvudentrén
De ursprungliga fönstren
Fönstersättning och lufter
Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer
Naturstenssockeln

Bedömning:

Värdefullt sommarnöje av cottagetyp i ett välbevarat skick med dominerande gavel med loggia mot vattnet.

Stegesund 1:148

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1909 enligt FIR

Händelser: Tillbyggt 1980 och 1989.

Beskrivning:

Äldre sommaröje som har blivit kraftigt förändrat genom om- och tillbyggnader. Sadeltak täckt med svart tegelimiterande plåt. Fasader med gulmålad liggande spontad panel och vitmålade knutar.

Karaktärsdrag och detaljer:

-

Bedömning:

-

Stegesund 1:149

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1909 enligt FIR (1904 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Kraftigt förändrade byggnader

Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 brann byggnad ner 1909. Fastigheten har haft både trädgårdsmästarebostad och en kägelbana.

Karaktärsdrag och detaljer:

-

Bedömning:

-

Stegesund 1:150

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1946 enligt FIR

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Timmerhus. Tillbyggt och förändrat.

Flera komplementbyggnader, även de är timrade.

Enligt Arkitekturmuseets inventering 1973 är byggnaderna ditflyttade från Dalarna.

Karaktärsdrag och detaljer:

-

Bedömning:

-

Stegesund 1:152

Arkitekt: Byggmästare Anders Andersson

Byggår: 1909 enligt FIR (1905-06 enligt Arkitekturmuseets inventering 1973)

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

Sommarnöje i sk herrgårdsstil med delvis valmat mansardtak täckt med svart bandplåt, ursprungligen troligtvis lertegel. Plåtinklädda skorstenar. Fyra stycken takfönster på det nedre östra takfallet. Fasaderna har gulmålad liggande spontad panel på den undre våningen och stående på den övre. Stor inglasad veranda med balkong ovanpå mot vattnet. Även en stor inglasad veranda på östra fasaden, kan vara senare tillkommen. En mindre utbyggnad på den norra fasaden. Fönster med olika färgsättning, ej ursprungliga. Spritputsad sockel.

Karaktärsdrag:

Ursprunglig byggnadsvolym med veranda ut mot vattnet

Delvis valmat mansardtak

Fasader med träpanel

Fönstersättning och lufter

Material och dimensioner på byggnadsdelar och ursprungliga detaljer

Bedömning:

Värdefullt som ett av de tidigaste sommarnöjena på öarna, dock kraftigt förändrat.

Stegesund 1:153

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1987 enligt FIR

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

-

Karaktärsdrag och detaljer:

-

Bedömning:

-

Stegesund 1:154

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1965 enligt FIR

Händelser: Tillbyggt 1969

Beskrivning:

-

Karaktärsdrag och detaljer:

-

Bedömning:

-

Stegesund 1:155

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1998 enligt FIR

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

-

Karaktärsdrag och detaljer:

-

Bedömning:

-

Stegesund 1:156

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1927 enligt FIR

Händelser: Rivning av fritidshus, nybyggnad av fritidshus 1973.

Beskrivning:

-

Karaktärsdrag och detaljer:

-

Bedömning:

-

Stegesund 1:160

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 1991 enligt FIR

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

-

Karaktärsdrag och detaljer:

-

Bedömning:

-

Stegesund 1:162

Arkitekt: Ingen uppgift

Byggår: 2005 enligt FIR

Händelser: Inga registrerade

Beskrivning:

-

Karaktärsdrag och detaljer:

-

Bedömning:

-